

**ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
Г А Б Р О В О**

ГОДИШЕН ДОКЛАД

НА РЕКТОРА

ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ -

Габрово

за 2019 година

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ	4
2 УЧЕБНА ДЕЙНОСТ	5
2.1. Организация и управление на учебния процес	5
2.2. Прием на нови студенти	14
2.3. Обучение на докторанти	21
2.4. Департамент за езиково и специализирано обучение	22
2.5. Електронно и дистанционно обучение	23
2.6. Квалификационна дейност и професионално обучение	24
2.7. Работа с изявени студенти и ученици	25
2.8. Университетска библиотека	26
2.9. Изводи и препоръки	29
3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ	32
3.1. Научноизследователска дейност	32
3.2. Публикационна и издателска дейност	35
3.3. Патенти и полезни модели	39
3.4. Научно-приложна и приложна дейност	39
3.5. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации	41
3.6. Изводи и препоръки	41
4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ	43
4.1. Състояние на академичния състав	43
4.2. Развитие на академичния състав	43
4.3. Изводи и препоръки	44
5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА	44
5.1. Международни програми	45
5.2. Национални програми, съфинансирани от Европейския социален фонд	51
5.3. Двустранно сътрудничество	52
5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми	52
5.5. Участие в международни асоциации	52
5.6. Университетски кариерен център	54
5.7. Изводи и препоръки	56
6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	57
6.1. Акредитация	57
6.2. Система за управление на качеството	60
6.3. Изводи и препоръки	61
7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	62
7.1. Административна дейност	62
7.2. Стопанска дейност	63
8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ	67
8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета	68
8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета	68
8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз	69
8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства	70
8.5. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други за чужди средства	70
8.6. Анализ и информация за изменението на начислените ангажименти за разходи и възникналите нови задължения за разходи за периода 01.01.2018 г. – 31.12.2018 г.	70
9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	72

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с изискванията на Закона за висшето образование (ЗВО) в Годишния доклад на Ректора за състоянието на Технически университет – Габрово (ТУ–Габрово) за 2019 година са отразени резултатите от изпълнението на основните видове дейности в Университета, финансовите и натуралните показатели на висшето училище, както и резултатите от функционирането на Системата за управление на качеството. През 2019 година са изпълнявани задачите от приетата от Академичния съвет (АС) Мандатна програма, подчинени на заложената в нея стратегическа цел: **Развитие и утвърждаване на Технически университет – Габрово като водеща институция за подготовка на висококвалифицирани кадри и провеждане на научни изследвания, отговарящи на европейските стандарти и потребностите на бизнеса.**

Основните задачи са:

- *Утвърждаване на Технически университет – Габрово като конкурентоспособен университет, предлагащ модерно обучение с гарантирано качество, съобразено с динамичните промени на пазара на труда.*
- *Устойчиво развитие на Технически университет – Габрово в трите ключови области - образование, научни изследвания и бизнес.*
- *Съвместяване на традиции и иновации в образователния процес и научноизследователската дейност. Достигане на европейски стандарти в областта на обучението на студенти и докторанти.*
- *Утвърждаване и развитие на модела на бизнес-ориентираното обучение, гарантиращ успешна професионална реализация.*
- *Укрепване на основните звена на Технически университет – Габрово и прилагане на последователна политика за повишаване на квалификацията, мотивацията, компетентността и научното развитие на академичния състав.*
- *Интегриране на обучението и научните изследвания с бизнеса. Изграждане на консорциуми за научна инфраструктура с цел създаване на интелигентни и иновативни продукти.*
- *Прозрачно планиране, организиране и отчитане на всички дейности при спазване на принципите за академичност и етичност.*
- *Стимулиране на творческата активност и участието на студентите в академичния живот на Университета.*
- *Активно участие в международни програми и проекти и развитие на международно сътрудничество с образователни и научни институции.*
- *Осигуряване на ефективно управление и финансова стабилност на Университета. Подобряване на финансово-счетоводното и административното обслужване.*
- *Модернизиране на информационната инфраструктура и материално-техническата база на Университета. Изграждане на атрактивна социална среда, осигуряваща съвременни условия за обучение и труд.*
- *Институционална и програмна акредитация на професионалните направления и докторските програми.*

Представените в Годишния доклад резултати са постигнати с активното участие на цялата академична общност - преподаватели, служители, студенти и докторанти.

При управлението на ТУ–Габрово са спазвани изискванията на действащото законодателство и решенията на колективните органи за управление.

2. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

2.1. Организация и управление на учебния процес

Учебната дейност е организирана в съответствие с изискванията на ЗВО, Правилника за дейността на Технически университет – Габрово, Правилника за организация на учебната дейност (ПОУД) и Правилника за натрупване и трансфер на кредити. Обучението се провежда в трите факултета на ТУ–Габрово – факултет „Електротехника и електроника” (ФЕЕ), факултет „Машиностроене и уредостроене” (ФМУ) и факултет „Стопански” (ФС), в Департамента за езиково и специализирано обучение (ДЕСО) и в Технически колеж – Ловеч (ТК–Ловеч).

През учебната 2018/2019 година в ТУ–Габрово е проведено обучение на студенти в осем акредитирани професионални направления (3.4 Социални дейности, 3.7 Администрация и управление, 3.8 Икономика, 5.1 Машинно инженерство, 5.2 Електротехника, електроника и автоматика, 5.3 Комуникационна и компютърна техника, 5.6 Материали и материалознание и 5.13 Общо инженерство) по 5 специалности в образователно-квалификационна степен (ОКС) „професионален бакалавър”, 20 специалности в ОКС „бакалавър” и 21 специалности в ОКС „магистър”, редовна (РО) и задочна (ЗО) форма на обучение. Във всички специалности и форми на обучение са обучавани 3111 студенти, от които 2871 студенти в ТУ–Габрово и 240 – в ТК–Ловеч (Таблица 2.1).

Таблица 2.1. Записани и обучавани студенти, брой

Осн. звено/ Уч. година	ФЕЕ	ФМУ	ФС	ТУ- Габрово	ТК- Ловеч	ОБЩО
2017/2018	1248	1025	855	3128	230	3358
2018/2019	1189	986	696	2871	240	3111
Разлика	-59	-39	-159	-257	10	-247

Основните задачи през учебната 2018/2019 година, свързани с осигуряване на качеството на учебния процес в ТУ–Габрово, са:

- Планиране и организация на учебния процес за всички специалности и форми на обучение. Актуализация на вътрешно-нормативните документи, свързани с неговата организация и провеждане.
- Разкриване на нови специалности, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда, в съответствие с интересите на студентите и с квалификацията на академичния състав в основните звена и катедрите в ТУ–Габрово.
- Приемане на нова и актуализиране на съществуващата учебна документация за обучение на студентите в ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”, като се отчитат мненията на студентите и препоръките на потребителите на кадри.
- Непрекъснато следене на изпитното състояние на студентите и създаване на условия за своевременно полагане на изпитите по всички дисциплини.
- Прилагане на съвременни технологични решения в образователния процес, въвеждане на интерактивни мултимедийни електронни средства, увеличаване на обема на електронните учебни материали и осигуряване на връзка с външни ресурси и бази данни за модернизирани на учебната и технологична среда.
- Организиране и провеждане на бизнес-ориентираното обучение в съответствие с Правилника за организация на учебната дейност.
- Адаптиране на студентите от първи курс. Създаване на възможности за допълнителна подготовка по математика и утвърждаване на ролята на груповите ръководители.

- Провеждане на практическо обучение в реална работна среда на база на сключени договори с външни организации.
- Усъвършенстване на системата за оценяване на знанията и уменията на студентите, като се поставя акцент върху самостоятелната работа и текущия контрол по време на семестъра.
- Поддържане на високо ниво на компетентност, ангажираност и мотивираност на академичния състав и на административното обслужване на учебния процес.
- Използване на възможностите на Университетската информационна система (УИС) за оценяване на качеството на преподаване и обективността на оценяване на знанията.
- Съвместно обучение с чуждестранни университети в ОКС „бакалавър” и „магистър” за получаване на двойни дипломи.

Във връзка с изпълнението на тези задачи са реализирани следните дейности:

- ✓ Приет е График на учебния процес за студентите от ОКС „професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”, редовна и задочна форма на обучение.
- ✓ Разработен е и е публикуван учебен разпис за всеки семестър за всички специалности и форми на обучение, който предоставя възможност за съчетаване на аудиторната заетост на студентите с възможностите за самостоятелна работа.
- ✓ Приети са нормативи за учебна натовареност на академичния състав.
- ✓ Актуализирани са Правилникът за приемане на студенти в ТУ-Габрово, Правилникът за приемане и обучение на докторанти в Технически университет – Габрово и Правилникът за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет – Габрово.
- ✓ В съответствие с пазарните изисквания и потребностите на бизнеса от специалисти с определена квалификация са актуализирани предлаганите специалности за ОКС „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение. Разкрити са пет нови специалности, от които две - в професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика („Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи” и „Промислена и автомобилна електроника“), една - в професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника („Софтуерно и компютърно инженерство”) и две - в професионално направление 5.13 Общо инженерство („Компютърен дизайн” и „Техническа безопасност”). Преименувана е специалност „Отоплителна, вентилационна, климатична и газова техника” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство в специалност „Индустриални топлинни и газови системи”. За тези специалности е разработена и приета нова учебна документация (квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми).
- ✓ Периодично е актуализирана учебната документация на специалности от ОКС „бакалавър” и „магистър”, като са взети предвид изискванията на потребителите на кадри и студентите:
  - Актуализирани са учебните планове на специалност „Технология на материалите и материалознание”, ОКС „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение.
  - Актуализирани са учебните планове на специалност „Стопанско управление”, ОКС „магистър”, магистърски програми „Управление на човешките ресурси” и „Управление на бизнеса”, за завършили с професионална квалификация „професионален бакалавър по...”, редовна и задочна форма на обучение.
  - Приета е нова учебна документация на специалности „Социална работа и европейски политики”, „Мениджмънт на индустриалното предприятие” и „Иновационен и инвестиционен мениджмънт в индустрията”, ОКС „магистър”, редовна и задочна

- форма на обучение, включваща квалификационни характеристики и учебни планове.
- Актуализиран е учебният план на специалност „Стопанско управление”, ОКС „магистър”, магистърска програма „Управление на проекти”, дистанционна форма на обучение.
  - ✓ Успешно е реализирана идеята за организиране и провеждане на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда, и гарантира професионалната реализация на завършилите студенти. Такова обучение е организирано съвместно с фирми „Аркус” АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии” ООД – град Горна Оряховица, „Хамбургер-България” (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй” и „Зюдволе Груп Италия” АД – Клон Булсафил (град Пловдив) по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Автоматика, информационна и управляваща техника”, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Компютърни системи и технологии“ и „Компютърен дизайн в индустрията“. При тази форма на организация на обучението през учебната 2018/2019 година се обучават 111 студенти от първи курс (15,44% от всички първокурсници) и 65 студенти от втори курс, ОКС „бакалавър”.
  - ✓ Създадени са условия за допълнително явяване и успешно полагане на изпитите от студентите по всички учебни дисциплини:
    - по предложение на студентите, съгласувано с преподавателите, за всяка редовна изпитна сесия от сектор „Учебна дейност” се изработва календарен график за изпитите по групи, който се утвърждава от Ректора (чл. 22, ал 2 от ПОУД);
    - ликвидационната сесия е през месец юли, непосредствено след поправителната сесия;
    - въведена е есенна изпитна сесия за студентите, участващи в международни бригади;
    - удължена е с два месеца лятната изпитна сесия на студентите от задочна форма на обучение, като е предоставена възможност за по-голям брой явявания на изпити;
    - определени са допълнителни дати за явяване на изпити по всички учебни дисциплини по време на семестъра.
  - ✓ Увеличена е ролята на груповите ръководители, особено на тези на първи и втори курс. В учебния разпис са заложили ежеседмични срещи със студентите с продължителност 30 минути за решаване на възникнали проблеми и поставяне на въпроси.
  - ✓ Организирано е двуседмично подготвително обучение по математика за студентите от първи курс, обучаващи се в инженерни специалности. Предоставен е на всеки първокурсник „Пътеводител на първокурсника”, съдържащ информация за организацията на учебния процес, административното обслужване, правата и задълженията на студентите.
  - ✓ Предоставени са възможности за факултативно обучение по различни дисциплини.
  - ✓ Разширен е образователният маркетинг и са създадени условия за привличане на български и чуждестранни студенти:
    - изготвени са рекламни материали на български и чужд език;
    - прилагат се гъвкави форми за прием на студенти - провеждане на състезания в средните училища, резултатите от които са със статут на кандидатстудентски изпит; сключване на предварителни договори за класиране в избрана специалност; провеждане на предварителни изпити в ТУ-Габрово и в други региони на страната; организиране на дни на отворените врати; прилагане на системата за online подаване на документи и полагане на кандидатстудентски изпит;

- подобрена е организацията при провеждане на кандидатстудентската кампания (КСК) по отношение на работата със средните училища и фирмите, провеждането на конкурсните изпити, проверката на изпитните работи, обявяването на резултатите, приемането на кандидатстудентски документи и записването на приетите студенти;
- Университетът е представен по време на Информационните дни на българското висше образование, проведени в Украйна и Молдова;
- посетени са 10 училища (предимно професионални техникуми) в град Чорлу (Република Турция) и са осъществени срещи с приблизително 2000 ученици.
- ✓ Приета е учебна документация (квалификационна характеристика и учебни планове) на специалност „Индустиален мениджмънт – иновации и бизнес развитие“, ОКС „магистър“, за съвместно обучение на английски език с Университета по приложни науки в Митвайда – Германия.
- ✓ Подписано е споразумение за съвместно обучение и издаване на двойни дипломи за ОКС „бакалавър“ между Технически университет – Габрово и Университета по приложни науки - Шмалкаден, Германия по специалности „Мехатроника“ и „Компютърни технологии в машиностроенето“ от факултет „Машиностроене и уредостроене“ на ТУ–Габрово.

2.1.1. Обучение в ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“

През учебната 2018/2019 г. учебният процес на студентите от ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“ е планиран и организиран на база на действащите учебни планове и приетия от Академичния съвет График на учебния процес.

Справка за студентското състояние на обучаваните студенти по основни звена в ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“, редовна и задочна форма на обучение е представена в Таблица 2.1 и Таблица 2.2.

Таблица 2.2. Студентско състояние по основни звена

Учебна година	Записани		Прекъснали		Отстранени		Дипломирани	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ								
2017/18	499	431	51	52	39	36	73/41*	75/44*
2018/19	475	392	63	43	9	5	80/45*	76/49*
ФМУ								
2017/18	403	459	60	27	9	1	58/46*	99/87*
2018/19	389	426	33	26	5	-	55/47*	104/85*
ФС								
2017/18	338	359	33	20	15	5	83/69*	93/80*
2018/19	274	311	26	17	6	3	69/56*	101/91*
ТК–Ловеч								
2017/18	230	-	28	-	61	-	47/41*	-
2018/19	240	-	50	-	15	-	43/38*	-
* Дипломирани студенти в срока на обучение								

Броят на прекъсналите и на отстранените студенти е значителен на фона на намаляващия прием и брой на обучаваните студенти. През учебната 2018/2019 година са прекъснали 258 студенти (172 студенти в редовна форма на обучение и 86 – в задочна форма). Отстране-

ни са 43 студенти, от които 35 в редовна форма на обучение и 8 – в задочна форма на обучение.

В сравнение с предходната 2017/2018 учебна година броят на прекъсналите студенти за ТУ–Габрово е намалял общо за двете форми на обучение с 4,8% (за ФЕЕ броят на прекъсналите студенти е нараснал с 23,5% за РО и е намалял със 17,3% за ЗО; за ФМУ броят на прекъсналите студенти е намалял с 45% за РО и с 3,7% за ЗО; за ФС броят на прекъсналите студенти е намалял с 21,2% за РО и с 15% за ЗО).

Броят на отстранените студенти е намалял в сравнение с учебната 2017/2018 година със 123 студенти (3,9 пъти), като за ФЕЕ е намалял с 30 студенти (4,3 пъти) за РО и с 31 студенти (7,2 пъти) за ЗО, за ФМУ - с 4 студенти (44,4%) за РО и с 1 студент (100%) за ЗО, а за ФС - с 9 студенти (60%) за РО и с 2 студенти (40%) за ЗО.

За ТК–Ловеч броят на прекъсналите студенти се е увеличил със 78,6%, а на отстранените е намалял 4,1 пъти.

Намаляването на броя на обучаваните студенти се дължи на:

- Прилагането на Постановление №64 за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления, във връзка с което е намален приемът в специалностите от област 3. Социални и стопански науки и не е реализиран прием в специалности „Икономика на търговията“ и „Публична администрация“, редовна и задочна форма на обучение.

- Прекъсване поради слаб успех и незаверен семестър, както и на отказване на голям брой студенти още в първи курс, въпреки провеждането на подготвително обучение и дейността на груповите ръководители.

Причина за значителния брой прекъснали и отстранени студенти са липсата на мотивация и формирани навици за работа на студентите, както и недостатъчната подготовка от средния курс. Проблем са малката посещаемост на лекции и недостатъчната подготовка на студентите за провеждане на лабораторни и семинарни упражнения. Новоприетите студенти трудно се адаптират към учебната работа в Университета, липсват им опит и навици за учене и организиране на самостоятелната им работа. Разрешаването на посочените проблеми може да се постигне чрез засилване на индивидуалната работа със студентите, преразглеждане на съдържанието на учебния материал и използваните методи, прилагане на интерактивни методи на обучение, публикуване на електронни материали и ресурси във виртуалната библиотека, засилване на практическото обучение в реална работна среда и на извънаудиторната работа на студентите, заложената в учебните програми и характеристиките на учебните дисциплини за получаване на съответните кредити. Условия за това създават: приетите нови учебни планове и учебни програми за ОКС „професионален бакалавър“ и „бакалавър“ с намалена аудиторна заетост и увеличен относителен дял на извънаудиторната заетост; провеждането на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка в съответствие с изискванията на бизнеса; прилагането на еднакви критерии за оценяване на знанията и уменията на студентите в съответствие с Правилата за оценяване на знанията и уменията на студентите в ТУ-Габрово

През учебната 2018/2019 година са се дипломирали 528 студенти, от които 247 студенти в редовна форма на обучение и 281 – в задочна форма. Броят на дипломираните се студенти в срока на обучение е 186 (75,3%) в РО и 225 (80,1%) в ЗО (Таблица 2.2).

Броят на дипломираните в срока на обучение студенти от ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“ е важен показател в Рейтинговата система на висшите училища и се приема като критерий за оценка на качеството на подготовка на студентите. Този брой определя и броя на потенциалните кандидати за обучение в ОКС „магистър“, а оттам и изпълнението на държавния план за прием на студенти в ОКС.

Показатели за оценяване на степента на усвояване на преподавания материал са изпитното състояние на студентите и техният успех от следването. Справка за изпитното състояние на студентите от ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“ по основни

звена, форми на обучение и курсове е представена в Таблицы 2.3–2.6, 2.8 и 2.9, а средният успех – в Таблица 2.7.

Таблица 2.3. Студенти, редовна форма на обучение, положили успешно всички изпити през учебната 2018/19 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%
ФЕЕ	153/88	58	138/60	43	93/32	34	91/70	77
ФМУ	122/84	68,9	85/38	44,7	78/13	16,7	74/50	67,6
ФС	67/21	31,3	72/27	37,5	68/31	45,6	58/45	77,6
ТК-Ловеч	91/28	30,8	69/22	31,9	46/33	71,7	-	-
ОБЩО	433/221	51,4	364/147	40,4	285/109	38,2	223/165	74,0

Таблица 2.4. Студенти, задочна форма на обучение, положили успешно всички изпити през учебната 2018/19 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%	Бр. студ./ Бр. студ. без изпити	%
ФЕЕ	119/45	38	88/38	43	90/21	23	95/64	67
ФМУ	85/57	67,1	102/70	68,6	94/31	33,0	127/92	72,4
ФС	65/40	61,5	75/46	61,3	72/43	59,7	104/89	85,6
ОБЩО	269/142	52,8	265/154	58,1	256/95	37,1	326/245	75,2

Таблица 2.5. Студенти, редовна форма на обучение, с до 4 неположени изпита през учебната 2018/19 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%
ФЕЕ	153/20	13	138/36	26	93/35	38	91/6	7
ФМУ	122/27	22,1	85/33	38,8	78/33	42,3	74/9	12,2
ФС	67/20	29,9	72/32	44,4	68/30	44,1	58/13	22,4
ТК-Ловеч	91/39	42,9	69/17	24,6	46/9	19,6	-	-
ОБЩО	433/106	24,5	364/118	32,4	285/107	37,5	223/28	12,6

Таблица 2.6. Студенти, задочна форма на обучение, с до 4 неположени изпита през учебната 2018/19 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%	Бр. студ./ Бр. студ. с до 4 изпита	%
ФЕЕ	119/36	30	88/39	44	90/56	62	95/13	14
ФМУ	85/15	17,7	102/26	25,5	94/40	42,6	127/16	12,6
ФС	65/13	20,0	75/20	26,7	72/20	27,8	104/16	15,4
ОБЩО	269/64	23,8	265/85	32,1	256/116	45,3	326/45	13,8

Таблица 2.7. Среден успех на студентите от ОКС „професионален бакалавър” и „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение за учебната 2018/19 година

Основно звено	I курс		II курс		III курс		IV курс	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
ФЕЕ	4,40	4,06	4,27	4,22	4,65	4,18	4,13	4,02
ФМУ	4,35	4,14	4,57	4,1	4,86	4,58	4,70	4,99
ФС	3,29	3,61	3,75	3,84	4,13	4,31	4,41	4,59
ТК-Ловеч	4,22	-	4,75	-	4,63	-	-	-
Общо ТУ-Габрово	4,07	3,94	4,34	4,05	4,57	4,37	4,41	4,53

Таблица 2.8. Студенти, редовна форма на обучение, с много добър и отличен успех през учебната 2018/19 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%
ФЕЕ	153/35	23	138/27	20	93/14	15	91/27	30
ФМУ	122/37	30,3	85/18	21,2	78/18	23,1	74/21	28,4
ФС	67/6	9,0	72/15	20,8	68/16	23,5	58/20	34,5
ТК-Ловеч	91/13	14,3	69/21	30,4	46/23	50	-	-
ОБЩО	433/91	21,0	364/81	22,3	285/71	24,9	223/68	30,5

Таблица 2.9. Студенти, задочна форма на обучение, с много добър и отличен успех през учебната 2018/19 година

Основно звено	1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%	Бр. студ./ Бр. студ. с успех над 4,50	%
ФЕЕ	119/7	6	88/10	11	90/4	4	95/19	20
ФМУ	85/14	16,5	102/10	9,80	94/8	8,5	127/24	18,9
ФС	65/12	19,0	75/17	22,7	72/27	37,5	104/27	26,0
ОБЩО	269/33	12,3	265/37	14,0	256/39	15,2	326/70	21,5

Анализът на представените резултати за успеваемостта на студентите показва:

- Относителният дял на студентите, положили успешно всички изпити през учебната 2018/2019 година, е различен в основните звена на ТУ–Габрово. За редовна форма на обучение този дял е: от 34% до 77% за специалностите във ФЕЕ; от 16,7% до 68,9% за специалностите във ФМУ; от 31,3% до 77,6% за специалностите във ФС; от 30,8% до 71,7% за специалностите в ТК–Ловеч. За задочна форма на обучение тези дялове са: 23%–67% за ФЕЕ; 33–72,4% за ФМУ; 59,7–85,6% за ФС. Относителният дял на студентите с положени изпити в последния курс нараства, което е предпоставка за успешно дипломиране.
- Броят на студентите с до 4 неположени изпита расте до 3 курс, след което броят на тези студенти намалява. Тази тенденция се наблюдава за редовна и задочна форма на обучение и се дължи на факта, че се допуска записване с 4 неположени изпита. Най-висок е процентът на студентите с неположени изпити във втори курс, редовна форма

на обучение във ФС (44,4%) и в трети курс, задочна форма на обучение във ФЕЕ (62%).

- Средният успех на студентите в редовна форма на обучение по курсове и основни звена е приблизително еднакъв с този на студентите в задочна форма на обучение. Във ФЕЕ той е в границите от 4,02 до 4,65, във ФМУ – от 4,10 до 4,99, а във ФС - от 3,29 до 4,59. В ТК–Ловеч средният успех на студентите варира от 4,22 до 4,75. Сравняването на средния успех на студентите по основни звена показва, че разликите са минимални, т.е. мотивацията на студентите за усвояване на преподавания материал е приблизително еднаква, независимо от заявените желания при кандидатстване, разликите във входящите балове и записаните специалности. Известното увеличаване на средния успех на студентите от първи и втори курс, редовна форма на обучение спрямо учебната 2017/2018 година се дължи на въвеждането на бизнес-ориентирано обучение във ФМУ и ФЕЕ.
- Относителният дял на студентите с много добър и отличен успех е значително по-нисък от този на студентите с неположени изпити и варира между 9% и 50% за редовна форма на обучение и между 4% и 37,5% за задочна форма. Най-висок е относителният дял на тези студенти в четвърти курс, ЗО във ФС (37,5%) и в трети курс, РО в ТК-Ловеч (50%).

2.1.2. Обучение в ОКС „магистър”

Обучението в ОКС „магистър” се извършва от профилиращите катедри. Определяща е ролята на отговорниците за магистърското обучение и на ръководителите на катедри. Те подготвят учебните разписи за редовна и задочна форма на обучение, съобразени с разписа за обучение в ОКС „бакалавър” и учебната натовареност на преподавателите и лабораториите.

Информация за обучаваните студенти в ОКС „магистър” по факултети и форми на обучение е представена в Таблица 2.10, а за дипломираните студенти – в Таблица 2.11.

Таблица 2.10. Обучавани студенти в ОКС „магистър”, брой

Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2017/2018	121/ 59*	197/ 59*	104	59	20	138	245/ 59*	394/ 59*
2018/2019	119/ 60*	203/ 89*	100	89	15	96	234/ 60*	388/ 89*

* Под черта е посочен броят на обучаваните студенти, ОКС „магистър”, последен семестър

Таблица 2.11. Дипломирани студенти в ОКС „магистър”, брой

Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2017/2018	36/ 25*	61/ 38*	80/ 54*	18/ 7*	11/ 7*	61/ 50*	127/ 86*	140/ 95*
2018/2019	50/ 38*	68/ 58*	77/ 67*	23/ 16*	53/ 39*	89/ 85*	180/ 144*	180/ 159*

* Под черта е посочен броят на дипломираните се в срок студенти.

Сравнително нисък е процентът на дипломираните в срок студенти от ОКС „магистър”. Това създава проблеми, т.к. се отразява върху капацитета на професионалните

направления. Закъсняването в дипломирането се дължи на несвоевременното полагане на изпитите и на факта, че по-голямата част от студентите работят и не могат да използват целия времеви фонд за подготовка.

Обучаваните студенти в ОКС „магистър” като цяло са по-мотивирани, което е условие за качествена подготовка. Средният им успех е представен в *Таблица 2.12*. Стойностите са приблизително с единица по-високи от тези в ОКС „бакалавър”.

Таблица 2.12. Среден успех на студентите от ОКС „магистър”

Учебна година	ФЕЕ		ФМУ		ФС		Общо ТУ-Габрово	
	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО	РО	ЗО
2017/2018	5,15	5,25	5,12	5,03	5,06	5,28	5,15	5,05
2018/2019	5,23	5,33	5,05	4,92	5,32	5,38	5,20	5,21

2.1.3. Учебно натоварване на преподавателите

Учебният процес в ТУ-Габрово като цяло се реализира от преподаватели на основен трудов договор при спазване на изискванията на ЗВО. В *Таблица 2.13* са представени данни за учебната натовареност на членовете на академичния състав по основни звена и общо за Университета. Вижда се, че преподавателският състав, реализиращ обучението, намалява. Това е естествено при намаляване на броя на приеманите и на обучаваните студенти по специалности.

Таблица 2.13. Годишна учебна натовареност по основни звена

Учебна година	Брой преподаватели	Общо часове	От тях наднормени	Хонорувани и външни за факултета	
				Брой	Часове
ФЕЕ					
2017/2018	51	27790,3	9547,3	17	1678
2018/2019	45	28869	7911	23	2286
ФМУ					
2017/2018	45	25309,1	8289,1	3	436,6
2018/2019	45	24320	6787	10	364
ФС					
2017/2018	40	23701,1	8828,1	19	3234
2018/2019	40	23701,67	8630,22	18	3207,77
ДЕСО					
2017/2018	15	7895,6	1096,6	0	0
2018/2019	14	6913,05	484,25	0	0
ОБЩО ТУ-Габрово					
2017/2018	151	84696,1	27761,1	39	5348,7
2018/2019	144	83803,72	23812,47	51	5857,77
ТК-Ловеч					
2017/2018	8	6825	600	25	2865
2018/2019	9	7080	320	21	3300

* За ФС са включени и часовете за обучение на студенти в ОКС „магистър”

Учебното натоварване на академичния състав е важен показател за учебната дейност, осъществявана в ТУ-Габрово, основните звена и катедрите. То се отчита по ежегодно приемани от Академичния съвет нормативи. Всички форми за отчитане на учебната натовареност се попълват и обработват автоматично в Университетската информационна система.

По основни звена данните за средната учебна натовареност на преподавателите на ОТД са, както следва: за ФЕЕ – 641,5 часа (за учебната 2017/18 г. – 545 часа); за ФМУ – 540,4 часа (за учебната 2017/18 г. – 562 часа); за ФС – 592,5 часа (за учебната 2017/18 г. – 593 часа); за Департамента за езиково и специализирано обучение – 493,8 часа (за учебната 2017/18 г. – 526 часа); за ТК-Ловеч – 786,7 часа (за учебната 2017/18 г. – 853 часа). Наднормените часове, взети от преподаватели на ОТД, са: за ФЕЕ – 7911 часа; за ФМУ – 6787 часа; за ФС – 8630,22 часа; за ДЕСО – 484,25 часа; за ТК-Ловеч - 320 часа.

Средната учебна натовареност на един преподавател на ОТД през учебната 2018/2019 г. в ТУ-Габрово е 582 часа (за учебната 2017/18 г. - 550,9 часа)

2.1.4. Обучение на чуждестранни студенти

Обучаваните чуждестранни студенти в ТУ-Габрово през учебната 2018/2019 г. в ОКС „бакалавър” и „магистър” са представени в Таблица 2.14.

С цел привличане на повече чуждестранни студенти за обучение в ТУ-Габрово са извършени следните дейности:

- ✓ предприемане на активни мерки за въвеждане на програми за обучение на английски език;
- ✓ отпечатване и разпространение на нови рекламни брошури и дипляни на турски, руски и английски език;
- ✓ участие в рекламни кандидатстудентски кампании;
- ✓ актуализиране на сайта на ТУ-Габрово с цел по-лесен достъп до необходимата информация от страна на чуждестранните кандидат-студенти;
- ✓ публикуване на рекламни обяви за ТУ-Габрово в български и турски медии;
- ✓ сключване на нови договори с фирми-посредници, които да набират студенти за Университета.

Таблица 2.14. Обучавани чуждестранни студенти, брой

Учебна година	ДЕСО	ТУ-Габрово
2017/2018	1	8
2018/2019	1	11

2.2. Прием на нови студенти

Кандидатстудентската кампания (КСК) за прием на студенти за учебната 2019/2020 г. е организирана и проведена в съответствие със ЗВО и Правилника за приемане на студенти в Технически университет – Габрово.

Планирането и реализацията на КСК са извършени на базата на анализ на резултатите от предходни години. Те в максимална степен са съобразени с демографските реалности в страната и изискванията на пазара на труда.

2.2.1. Кандидатстудентски прием в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”

Кандидатстудентската кампания на ТУ-Габрово приоритетно е насочена към прием на студенти в ОКС „бакалавър”. Тя започна в началото на месец октомври 2018 г. с организирането на посещения на средни училища и запознаване на учениците от 11 и 12 клас със специалностите и социално-битовите условия в Университета.

За поредна година КСК протече в изключително неблагоприятна демографска ситуация в страната и в остра конкуренция с останалите университети. Все по-намаленият брой на завършващите средно образование ученици и тази година доведе до закриването на

десетки училища в страната. Този факт, съчетан с активните миграционни нагласи на младите хора, от една страна, и с намаляващия интерес към висшето образование на оставащите в България, от друга страна, постави българските университети (в това число и ТУ-Габрово) в изключително неблагоприятна ситуация.

Кандидатстудентската кампания е обезпечена с рекламни материали - календари (100 броя), плакати (200 броя) и кандидатстудентски справочници (800 броя). За първи път е разработена и отпечатана специална брошура (флаер) в тираж от 3000 броя, представяща специалностите, изучавани в ТУ-Габрово, материалната база на Университета, студентските общежития и столове, в която са изтъкнати основните предимства на ТУ-Габрово и са посочени видовете дейности и срокове на КСК. Тези материали са използвани ефективно не само при посещенията на екипи от преподаватели в средните училища. Те са разпространени и в много библиотеки, бюро по труда, центрове за професионално ориентиране и фирми.

В хода на кампанията ефективно са използвани възможностите на регионални и национални печатни и електронни медии – университетския вестник „Известник“, регионалният вестник „100 вести“ и най-вече националният ефир на „Дарик радио“, за който е изготвен специален рекламен радиоклип. Продължени са контактите с профсъюз „Защита“, както и с различни сдружения на хора с увреждания.

През 2019 година в национален мащаб зрелостниците, неположили успешно Държавните зрелостни изпити (ДЗИ) в края на месец май, са повече на брой в сравнение с 2018 г. Центърът за кандидатстудентски прием (ЦКСП) направи необходимото за привличане на студенти по време на поправителните ДЗИ в края на месец август. За целта е изготвена и отпечатана специална рекламна листовка в тираж от 700 броя, която е разпространена от екипи на трите факултета в училищата на 12 български града – Габрово, Севлиево, Велико Търново, Горна Оряховица, Стара Загора, Хасково, Казанлък, Плевен, Троян, Видин, Монтана и Враца.

С цел презентиране на Университета и на специалностите, по които се провежда обучение, по време на КСК екипи от ТУ-Габрово са посетили 6 от организирани 9 кандидатстудентски борси в градовете София, Монтана, Пловдив, Велико Търново, Стара Загора и Хасково. Посетени са и две регионални кандидатстудентски борси – в град Казанлък, проведена под наименованието „Изложение на университетите и коледжите в България“, и в град Перник с участието на 18 български университета, посетена не само от завършващи средното си образование в града, а и от такива, учещи в градовете Радомир, Брезник, Земен и Трън.

И през тази година продължи работата за привличане на чуждестранни студенти. През месец април 2019 г. Университетът е представен по време на Информационните дни на българското висше образование, проведени в Украйна и Молдова. Посетени са 4 училища: Болградската гимназия „Г.С. Раковски“ – град Болград (Украйна), Лицей „Иван Вазов“ (град Тараклия - Молдова), Лицей „Гаврил Гайдаржи“ (град Комрат – Молдова) и Българския теоретичен лицей „Васил Левски“ в столицата Кишинев. На срещите с учениците участващите в инициативата български висши училища са представени с кратки презентации. Разяснено е Постановление №103 на Министерски съвет от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина. Обърнато е внимание и на някои специфики при кандидатстване и записване в български висше училища и при издаване на визи.

Със същата цел, през месец юни е посетен град Чорлу (Република Турция). В рамките на визитата са посетени 10 училища (предимно професионални техникуми) и са осъществени срещи с приблизително 2000 ученици. Технически университет – Габрово представи в Съвета за висше образование на Турция (ЙОК) учебните планове на специалностите, по които се провежда обучение в Университета. В резултат ЙОК излезе с решение за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.

За реклама на ТУ-Габрово и набиране на кандидат-студенти са сключени договори с Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация – град Стара Загора и с

Националната агенция за прием на студенти – град София. В тях са постъпили документи на 29 кандидат-студенти. Деветдесет и двама кандидат-студенти са подали документи online.

Разработената online платформа за полагане на кандидатстудентски изпити и тази година е използвана в малка степен поради слабия интерес от страна на кандидатите, които предпочитат традиционната форма на изпит.

През месеците февруари, март и април са организирани и проведени три предварителни кандидатстудентски изпита на територията на ТУ-Габрово - на 23.02.2019 г по български език и литература (БЕЛ), на 30.03.2019 г. по БЕЛ и на 20.04.2019 г. по БЕЛ и общотехническа подготовка (ОТП). Такъв изпит е проведен и на 01.06.2019 г. (по БЕЛ и география).

Съгласно Правилника за приемане на студенти в ТУ-Габрово са организирани и проведени състезания със завършващи средното си образование ученици. Посетени са общо 165 училища в страната, като в 36 от тях са организирани и проведени състезания, резултатите от които имат статут на кандидатстудентски изпит, съгласно решение на Академичния съвет. В тези състезания са участвали 611 ученици, като 267 от тях са сключили предварителни договори с Университета за класиране в избрана от тях специалност (Таблица 2.15). За студенти в ТУ-Габрово са се записали 219 от сключилите договор, което съставлява 82,02% (84,71% през 2018 г.) от всички сключени договори. По този начин са запълнени 32,74% (30,04% през 2018 г.) от местата от държавния план-прием.

Налице е увеличаване на броя на сключените предварителни договори с Университета за запазване на места в различни специалности спрямо 2018 г. (267 срещу 255 договора), както и незначително нарастване (4%) на броя на неизпълнените договори. Това показва, че тази форма за набиране на студенти трябва да продължи и през следващата година.

Таблица 2.15. Проведени състезания по ОТП, математика, електротехника и електроника, БЕЛ, география, история и философия

Основно звено	Брой състезания	Брой участници в състезания	Сключени договори	Записани (Бр./%)
ФЕЕ	13	250	147	117/77,48%
ФМУ	11	198	55	45/81,82%
ФС	12	163	65	57/87,69%
ОБЩО	36	611	267	219/82,02%

За учебната 2019/2020 година в Университета са разкрити 5 нови специалности: „Софтуерно и компютърно инженерство”, „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи”, „Промислена и автомобилна електроника”, „Компютърен дизайн” и „Техническа безопасност”. Преименувана е специалност „Отоплителна, вентилационна, климатична и газова техника” в специалност „Индустриални топлинни и газови системи”. Във връзка с изискванията на Постановление №64 за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления не е обявен прием в специалност „Икономика на търговията“, редовна и задочна форма на обучение, както и в специалност „Публична администрация“, редовна и задочна форма на обучение.

И през 2019 година продължи успешната реализация на идеята за организиране и провеждане на бизнес-ориентирано обучение, което съчетава теоретична и практическа подготовка, съобразени с изискванията на бизнеса и пазара на труда и гарантира професионалната реализация на завършилите студенти. Такова обучение е организирано съвместно с фирми „Аркус” АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии” ООД – град Горна Оряховица, „Хамбургер-България” (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй”, „Кремък” ЕООД (град Стара Загора), „Прогрес” АД (град Стара Загора), „Оскар Рюек България” (град Стара Загора) и др., както и с „Оптикоелектрон” (град Панагюрище), „Алуком” ЕООД и

„Илинден” АД (град Плевен) по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Промислена и автомобилна електроника“, „Технология на материалите и материалознание“ и „Индустриален мениджмънт”. През учебната 2019/2020 година 18,98% от първокурсниците (127 студенти) се обучават в бизнес-ориентирано обучение. Тяхното разпределение по специалности е: специалност „Мехатроника” – 22 студенти (град Панагюрище) и 16 студенти (град Севлиево); специалност „Промислена и автомобилна електроника” - 28 студенти (град Стара Загора); специалност „Компютърни технологии в машиностроенето” - 25 студенти (град Лясковец); специалност „Електроенергетика и електрообзавеждане“ - 14 студенти (град Козлодуй); специалности „Технология на материалите и материалознание“ и „Индустриален мениджмънт” – 22 студенти (град Плевен).

За учебната 2019/2020 година в ТУ-Габрово са приети 739 студенти, от които в първи курс са записани 648 студенти (96,9% от държавния план-прием) – Таблица 2.16. В редовна форма на обучение при план-прием 376 студенти са записани 385 (102,4%) (Таблица 2.17), а в задочна форма на обучение при план-прием 293 студенти са приети 263 (89,8%) (Таблица 2.18). С най-добри показатели е професионално направление 5.2 Електротехника електроника и автоматика.

Таблица 2.16. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър”

ОКС	Форма на обучение	План-прием, бр.	Приети студенти, бр.	Студенти, възстановил и права, бр.	Студенти от други университети, бр.	ОБЩО
Бакалавър	Редовна	376	384+1 пл.	8	19	411+1 пл.
	Задочна	243+50 пл.	213+50 пл.	17	47	277+50 пл.
ОБЩО		669	648	25	66	739

Таблица 2.17. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър”, редовна форма на обучение

Специалност	План-прием, бр.	Записани с договор, бр.	Записани I – во класирани, бр.	Записани II – ро и следващи класирания, бр.	Общо записани, бр.	Недостиг, бр.	Записани над план-приема, бр.
АРКУС	27	21	4	5	30	-	3
ЕЕ	32	2	12	20	34	-	2
ПАЕ	27	18	10	7	35	-	8
КСТ	25	10	10	8	28	-	3
СКИ	24	12	5	7	24	-	-
КТТ	20	3	7	8	18	2	-
ТБ	25	1	8	6	15	10	-
ТММ	20	-	-	9	9	11	0
КТМ	40	8	16	10	34	6	0
ИТГС	24	8	2	8	18	6	0
М	30	3	4	45	52	-	22
КД	25	3	8	13	24	1	0
ИМ	20	6	7	13	26	-	6
СУ	18	8	5	5	18	-	-
СД	19	10	6	3+1 пл.	19+1 пл.	-	1 пл.
ОБЩО	376	113	104	167+1 пл.	384+1 пл.	36	44+1 пл.

Таблица 2.18. Кандидатстудентски прием за специалностите от ОКС „бакалавър”, задочна форма на обучение

Специалност	План-прием, бр.	Записани с договор, бр.	Записани I – во класиране, бр.	Записани II – ро и следващи класирания, бр.	Общо записани, бр.	Недостиг, бр.	Записани над план-приема, бр.
АРКУС	25	8	11	5	24	1	-
ЕЕ	25	22	4	1+1 пл.	27+1 пл.	-	2+1 пл.
ПАЕ	25	4	18	8+5 пл.	30+5 пл.	-	5+5 пл.
КСТ	25	11	8	5	24	1	-
КТТ	22	5	3	7	15	7	.-
ДТТТ	16	4	7	4	15	1	-
КТМ	22	10	7	3+2 пл.	20+2 пл.	2	2 пл.
М	22	6	8	6+3 пл.	20+3 пл.	2	3 пл.
ИТГС	17	1	3	6	10	7	-
ТММ	20	2	-	8	10	10	-
ИМ	24	6	7	5+1 пл.	18+1 пл.	6	1 пл.
СУ	30 пл.	20 пл.	9 пл.	-	29 пл.	1 пл.	-
СД	20 пл.	7 пл.	2 пл.	-	9 пл.	11 пл.	-
ОБЩО	243+50пл.	79+27 пл.	76+11 пл.	58+12 пл.	213+50 пл.	37+12 пл.	7+12 пл.

Таблица 2.19. Кандидатстудентски прием по административни области

Област	Приети студенти, бр.			Посещения/ Преподаватели, бр.	Разходи, лв.	Разходи за 1 студент, лв.
	РО	ЗО	Общо			
В. Търново	33	13	46	29/21	467,45	10,16
Габрово	123	60	183	18/14	97,49	0,53
Плевен	53	16	69	23/19	631,43	9,15
Ловеч	3	8	11	7/5	854,19	77,65
Монтана	6	5	11	12/11	376,26	34,21
Бургас	1	1	2	5/7	70,00	35,50
Враца	31	12	43	17/12	493,76	11,48
Хасково	5	5	10	12/10	773,70	77,37
Ст. Загора	41	78	119	39/24	682,19	5,73
Пловдив	32	17	49	19/24	466,56	9,52
Кърджали	9	5	14	9/7	909,87	64,99
Търговище	1	1	2	3/4	40,00	20,00
Перник	2	1	3	2/1	20,00	6,67
Пазарджик	17	10	27	4/3	141,95	5,26
Сливен	1	6	7	6/5	145,02	20,72
Ямбол	2	-	2	4/4	166,10	83,05
Видин	9	1	10	8/7	136,00	13,60
София	11	12	23	4/2	94,54	4,11
Русе	-	11	11	-	-	-
Благоевград	1	-	1	-	-	-
Кюстендил	2	-	2	-	-	-
Разград	1	-	1	1/1	10	10,00
Добрич	-	1	1	-	-	-
Смолян	-	-	-	1/1	10	10,00

Приемът в платената форма на обучение е изпълнен 100%, като недостигът от 11 студенти в специалност „Социални дейности” е компенсиран с приети студенти в двата инженерни факултета (Таблица 2.16).

През настоящата КСК са възстановени студентските права на 25 студенти, от които 8 - в редовна форма на обучение и 17 в задочна форма. Броят на студентите от други висши учебни заведения, пожелали да се прехвърлят в различни специалности на ТУ-Габрово, е 66 (19 в редовна и 47 в задочна форма на обучение).

Най-голям е броят на приетите студенти от областите Габрово, Стара Загора, Велико Търново, Плевен и Враца (Таблица 2.19). Средствата, изразходвани в КСК (горива, граждански договори и командировъчни разходи), са общо 22604 лева (17581 лева през 2018 г.), а постъпилите средства – 42650 лева. (43202 през 2018 г.).

За изпълнение на държавния план-прием от 101 студенти Технически колеж - Ловеч проведе самостоятелна КСК (Таблица 2.20). В Колежа са записани общо 68 студенти (67,33% изпълнение на приема). Най-голям недостиг има в специалностите „Автомобилно машиностроене” (11 студенти) и „Машиностроене” (10 студенти). За специалности „Електротехника” и „Компютърни системи и технологии” неизпълнението е с по 6 студенти.

Таблица 2.20. Кандидатстудентски прием за специалностите в ОКС „професионален бакалавър”, редовна форма на обучение

Специалност	План-прием, бр.	Приети студенти, бр.
Автомобилно машиностроене	21	10
Машиностроене	20	10
Електротехника	28	22
Компютърни системи и технологии	32	26
ОБЩО	101	68

И през тази КСК, успоредно с процеса на записване на студентите в ТУ–Габрово, е проведено социологическо проучване от лонгитудиален вид по специално изготвен въпросник от Центъра по качество на обучението и ЦКСП (оперативен документ ОД 1-05-03). Целта на изследването е да се установи влиянието на различни фактори върху избора на ТУ-Габрово като обучаващ университет.

Според проведеното проучване най-често кандидат-студентите са получавали информация за ТУ–Габрово от роднини и приятели – 57,6% от запитаните (64,3% през 2018 г.). За четвърта поредна година се забелязва повишение на процента на получените информация за Университета от рекламните посещения на преподавателските екипи в училищата и фирмите – 45,6% (срещу 42,5% през 2018 г. и едва 34,3% през 2017 г.). Продължава да спада процентът на получените информация от кандидатстудентски бюра – 17,1% (срещу 20,0% през 2018 г.)

И през 2019 г. върху избора на ТУ–Габрово като обучаващ университет най-голямо влияние е оказала информацията от бивши и настоящи студенти на Университета - 47,2% от запитаните (53,6% през 2018 г.). Този факт за пореден път потвърждава тезата, че най-добрата реклама на Университета са неговите студенти. Трябва обаче да се отбележи и друга тенденция, която е тревожна – този процент спада значително спрямо предходните години (53,6% през 2018 г. и 69% през 2017 г.). В 41,8% от случаите върху избора на университет решаващо се е оказало мнението на роднини и приятели (46,4% през 2018 г.), а в 22% - мнението на учителите (21,3% през 2018 г.).

Изненада представляват отговорите на въпросите, имащи за цел да наберат информация относно мотивацията на кандидат-студентите за завършване на висше образование. Констатира се рязко намаляване (в пъти) на емигрантските нагласи спрямо миналогодишната генерална съвкупност, защото 71,3% от анкетираните са споделили надеждите си, че избраните от тях специалности ще им дадат възможност да се реализират

професионално в България (през 2018 г. този процент е бил 33%). Процентът на тези, които смятат да емигрират след завършване на висшето си образование и да се реализират професионално извън страната, е едва 17,5% (спрямо 65% през 2018 г.).

2.2.2. Кандидатстудентски прием в ОКС „магистър”

Приемът на студенти в ОКС „магистър” е проведен по приет от Академичния съвет на ТУ-Габрово Календарен график в две сесии – през месец юли и през месец септември. Той е организиран и реализиран изцяло от ръководствата на трите факултета, съвместно с профилиращите катедри, които своевременно изготвиха всички материали, свързани с приема и реализираха всички дейности по него (провеждане на изпити, оценяване, класиране и др.).

За учебната 2019/2020 година в ТУ–Габрово са приети 399 студенти в образователно-квалификационна степен „магистър“, от които 207 - по държавна поръчка и 192 – срещу заплащане (Таблица 2.21).

Таблица 2.21. Кандидатстудентски прием в ОКС „магистър” и подготвително обучение

Специалност	План-прием/Приети студенти, бр.		Приети срещу заплащане, бр.			ОБЩО		
	РО	ЗО	Базов план		ПО	План-прием/Приети студенти, бр.	Приети срещу заплащане, бр.	Приети общо, бр.
			РО	ЗО				
АИУТ	13/12	-	-	2	2	13/12	4	16
Електроника	12/15	-	-	4	3	12/15	7	22
ЕЕ	13/11	15/15	-	6	13	28/26	19	45
КСТ	11/13	-	-	2	4	11/13	6	19
КТТ	16/20	-	-	4	9	16/20	13	33
Автомобилна електроника	-	-	-	7	-	-	7	7
БТ	-	-	-	7	2	-	9	9
ФЕЕ	65/71	15/15	-	32	33	80/86	65	151
КТМ	33/38	-	-	11	15	33/38	26	64
М	22/25	-	-	3	6	22/25	9	34
ТТТ	10/3	-	-	-	1	10/3	1	4
ХПТ	8/7	-	-	4	1	8/7	5	12
ТММ	20/15	-	-	1	1	20/15	2	17
ИИ	-	-	-	-	1	-	1	1
ТООС	-	-	-	-	1	-	1	1
ОВКГТ	10/14	-	-	2	10	10/14	12	26
КДИ	8/5	-	-	-	-	8/5	-	5
ФМУ	111/107	-	-	21	36	111/107	57	164
СД	-	-	-	3	2	-	5	5
СРЕП	-	-	-	3	-	-	3	3
СУ	-	-	-	29	13	-	42	42
ПА	-	-	-	7	2	-	9	9
МИП	12/14	-	-	-	7	12/14	7	21
ИИМИ	-	-	-	1	-	-	1	1
ООСУР	-	-	-	2	1	-	3	3
ФС	12/14	-	-	45	25	12/14	70	84
ОБЩО	188/192	15/15	-	98	94	203/207	192	399

При планиран прием от 188 магистри в редовна форма на обучение по държавна поръчка са записани 192 (102,13% изпълнение). В задочна форма на обучение също са запълнени всички места (15 приети при план прием 15 студенти). В платена форма на обучение са записани 192 студенти.

2.3. Обучение на докторанти

Обучението на докторантите в ТУ–Габрово е една от най-важните дейности, явяваща се индикатор за нивото на научноизследователската работа и за развитието на академичния състав. То се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ-Габрово и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ-Габрово. Индивидуалните учебни планове на докторантите са съгласувани с утвърдения от Академичния съвет Групов учебен план. При провеждане на научни изследвания докторантите използват материално-техническата база на ТУ–Габрово. Техните разработки се подпомагат финансово със средства от научноизследователски проекти и от държавната субсидия. Резултатите от разработването на дисертационните трудове периодично се докладват и обсъждат на научни семинари на обучаващите звена.

В ТУ-Габрово се провежда обучение на докторанти по 26 акредитирани докторски програми – 14 във ФМУ и 12 във ФЕЕ. Броят на обучаваните през 2019 г. докторанти по факултети е даден в *Таблица 2.22*, а броят на успешно защитилите и отчислените с право на защита докторанти – в *Таблица 2.23*.

Таблица 2.22. Обучавани докторанти, брой

Година	Основно звено	Форма на обучение			Общо
		Редовна	Задочна	Самостоятелна подготовка	
2018	ФМУ	29	1	-	30
	ФЕЕ	19	15	-	34
Общо за ТУ-Габрово		48	16	-	64
2019	ФМУ	21	1	-	22
	ФЕЕ	15	10	-	25
Общо за ТУ-Габрово		36	11	-	47

Таблица 2.23. Защитили докторанти и докторанти, отчислени с право на защита, брой

Форма на обучение	2018 г.	2019 г.
ФЕЕ		
Редовна	7	1
Задочна	2	3
Самостоятелна подготовка	-	-
Докторанти, отчислени с право на защита	9	4
Защитили докторанти	4	4
ФМУ		
Редовна	9	5
Задочна	1	-
Самостоятелна подготовка	-	-
Докторанти, отчислени с право на защита	10	5
Защитили докторанти	1	4

Обучаваните докторанти във ФЕЕ са 25 (15 - в редовна форма на обучение и 10 - в задочна форма на обучение), а във ФМУ са 22 (21 - в редовна форма на обучение и 1 - в задочна форма на обучение) или общо в ТУ–Габрово – 47.

Броят на успешно защитилите и на отчислените с право на защита докторанти по основни звена е представен в *Таблица 2.23*. През 2019 г. във ФЕЕ са отчислени с право на защита 4 докторанти и са защитили 4 докторанти. Във ФМУ броят на отчислените с право на защита докторанти е 5, а на успешно защитилите - 4.

2.4. Департамент за езиково и специализирано обучение

През 2019 година Департаментът за езиково и специализирано обучение успешно работи по изпълнение на целите и задачите, заложи в Правилника за устройството и дейността му, Мандатната програма на ТУ–Габрово, Стратегията за управление на риска в ТУ-Габрово, решенията на АС, заповедите на Ректора, графици и указанията на Министерството на образованието и науката (МОН).

Департаментът като основно звено на Университета функционира в четири направления:

- чуждоезиково обучение на студенти и докторанти;
- езикова и специализирана подготовка на чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България;
- специализация и квалификация на етнически българи от чужбина;
- физическо възпитание и спорт.

- *Направление „Чужди езици”*

Направление „Чужди езици” обезпечава задължителното обучение по чужд език (английски, руски и немски) на студентите от трите факултета на Университета. Сформирани са 7 групи за факултативно обучение - 4 групи по английски език (за начинаещи и напреднали) с общо 53 студенти, 2 група по немски език с 16 студенти и 1 група по руски език с 10 студенти.

Проведени са изпити по чужд език за кандидат-докторанти и изпити от докторантския минимум на докторантите в ТУ–Габрово:

- за кандидат-докторанти по английски език – 7;
- за кандидат-докторанти по руски език – 4;
- за докторанти по английски език – 2;
- за докторанти по руски език – 2.

В направлението са 6 щатни преподаватели с общ брой часове 2265,5, от които 147,1 часа по немски език, 395,9 часа по руски език и 1722,5 часа по английски език.

- *Направление „Езикова и специализирана подготовка за чужденци, кандидатстващи във висшите училища на Република България”*

В това направление се осигурява обучението на чуждестранни граждани, кандидат-студенти в 2 семестъра (9 месечен подготвителен курс) по следните учебни дисциплини: български език (650 ч.), математика (200 ч.), избираем предмет (физика, икономика, информатика и др.) (150 ч.). През изминалата учебна година 1 кандидат-студент от Украйна успешно приключи обучението си.

- *Направление „Специализация на етнически българи от чужбина”*

Обучението на студенти и преподаватели от българска народност в ТУ–Габрово се извършва в съответствие с Постановление №103 от 31.05.1993 г. на Министерския съвет за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина. Департаментът за езиково и специализирано обучение организира и провежда двуседмични курсове за квалификация на педагогически кадри, както и педагогическа и лингвистична практика на студенти от Украйна, Молдова и Румъния. В учебните програми са включени лекции и упражнения по български език, българска литература, история и култура на България, методика на обучението по български език, история, музика и природо-математически науки, и педагогическа практика.

През 2019 година 83 бесарабски българи са преминалите двуседмичен курс, а усвоените от курсистите финансови средства от МОН възлизат на 19474 лева.

- *Направление „Физическо възпитание и спорт”*

В учебната дейност на студентите от ОКС „бакалавър” са включени 3 форми на обучение:

- задължително обучение по обща спортна подготовка – за I и II курс – 120 часа;
- спортно усъвършенстване по 5 вида спорт (футбол, лека атлетика, баскетбол, волейбол и бадминтон) – за студентите от I до IV курс – 60/120 часа;
- факултативно обучение по 4 вида спорт (футбол, фитнес, тенис на маса и аеробна гимнастика) – за студентите от III и IV курс – 120 часа.

Факултативното обучение на студентите от III и IV курс е реализирано със сформирани по желание 20 учебни групи, с общ брой студенти 277.

В ДЕСО са 5 щатни преподаватели по физическо възпитание и спорт с общо натоварване 2526 часа, от които 1346 часа са от задължително обучение, а останалите часове са от факултативно обучение и подготовка на отбори. Ежегодно, с тяхното активно участие, се провеждат спортен празник и турнири по футбол, баскетбол, волейбол, бадминтон и фитнес.

Общото годишно учебно натоварване на преподавателите на ОТД от ДЕСО е представено в *Таблица 2.13*.

2.5. Електронно и дистанционно обучение

Центърът за електронно и дистанционно обучение (ЦЕДО) е с предмет на дейност, включващ организация на електронно обучение и на обучение в дистанционна форма на български и чуждестранни граждани за придобиване на образователно-квалификационна степен и за повишаване на квалификацията.

В резултат от дейността на ЦЕДО и на Съвета за електронно и дистанционно обучение през 2019 г. са постигнати следните резултати:

- Добавени са нови функционалности към средата за провеждане на дистанционна форма на обучение (ДФО).

- Актуализирана е официалната уеб страница - портал на ЦЕДО, като са включени специфични рубрики, свързани с обучението в ДФО: публикуване на основна информация за кандидат-студенти в ДФО; информация във връзка с обучението и административното обслужване на студентите в ДФО.

- Продължават адаптирането и усъвършенстването на Университетската информационна система (УИС) на ТУ–Габрово предвид административното и информационното обезпечаване на ДФО.

- В платформата за електронно и дистанционно обучение са създадени програмни решения за автоматизирано създаване на списъчна структура на курсове по ОКС, специалност, семестър и дисциплини по учебен план. Включени са възможности за синхронизиране на създадените курсове с УИС.

- В платформата за електронно и дистанционно обучение е осигурен достъп на всеки преподавател до заявените от него електронни курсове в предварително създадената списъчна структура с курсове за ОКС „бакалавър“, редовна и задочна форма на обучение (<http://dmoodle.tugab.bg>, курсове, категория ОКС „бакалавър”). Започна съставянето на електронни курсове за редовна и задочна форма на обучение.

- Продължава развитието на научноизследователската дейност на академичния състав в областта на електронното и дистанционното обучение. Изпълнени са два проекта в областта на дистанционното и електронното обучение, финансирани със средства от държавния бюджет за присъщата на ТУ–Габрово научна дейност: „Приложение на виртуализационни и облачни технологии в обучението”; „Създаване на иновативни информационно-базирани образователни модули за обучение по комуникационна техника и технологии”.

- Продължава членството на ТУ–Габрово в Националния център за дистанционно обучение (НЦДО).
- Преподаватели на ТУ-Габрово са участвали в Националната конференция за е-образование, която се провежда под патронажа на Министерство на образованието и науката, като през отчетния период представител на ТУ-Габрово е включен в състава на програмния комитет на конференцията.
- Осигурени са помощ и съдействие на преподавателите и служителите при организиране и провеждане на електронното дистанционно обучение.

2.6. Квалификационна дейност и професионално обучение

Квалификационната дейност и професионалното обучение в ТУ-Габрово се организират от Центъра за следдипломна квалификация (ЦСДК) и Центъра за професионално обучение (ЦПО). Те са съобразени с потребностите на пазара на труда и с необходимостта от квалификация и преквалификация. Отчетени са голямата конкуренция в сферата на образователните услуги и възможностите за завоюване на позиции чрез предлагане на по-високо качество на образователната услуга при допустима стойност за потребителя.

Дейността на ЦСДК и ЦПО е в няколко направления:

- *Създаване на оптимални условия за повишаване на квалификацията на студентите в редовна и задочна форма на обучение в периода на тяхното следване.*

Перманентно се актуализира учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми) на квалификационните курсове в съответствие с настъпващите промени в дадена професионална област. Това мотивира студентите да участват в предлаганите обучения и да получават квалификация в съответствие с изискванията на пазара на труда. Центърът за следдипломна квалификация предлага обучения, които са актуални и търсени не само от студенти, но и от граждани.

- *Рекламна дейност и популяризиране на дейностите на ЦСДК и ЦПО.*

За разширяване на обхвата на предлаганите образователни услуги от двата центъра и привличане на курсисти за обучение са реализирани следните дейности:

- медийни изяви в средствата за масова информация в различни региони на страната;
- поставяне на информационни табла във всички учебни корпуси на ТУ-Габрово;
- изграждане на информационна електронна система;
- разработване на индивидуални информационни дигитални и изграждане на система за достигане до всеки студент.

- *Отчитане на потребностите на обществото от хора с конкретна подготовка, позволяваща успешна реализация на пазара на труда.*

В периода декември 2015 – декември 2019 година ЦСДК разширява сключеното двустранно споразумение с ISG INTERNATIONAL - Австрия за обучение на социални асистенти и домашни помощници. Разработени са учебни програми и пособия и е осигурено работно облекло за обезпечаване на теоретичното и практическото обучение.

Продължени са следните лицензи: на Учебен център „Академик” за подготовка на водачи на МПС, категория „В”; за обучение на представители на комитети и групи по условия на труд и потвърждаване на квалификационни групи на електротехническият персонал; за обучение на машинисти на котли с ниско и високо налягане и енергийни котли към Главна дирекция „Инспекция за държавен и технически надзор”. Разширена е дейността за подготовка на инструктори за обучение на водачи на МПС и е одобрена програма за опреснителни курсове за инструктори, съгласно чл. 152 от Закона за движението по пътищата, от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“. Курсовете за подготовка на водачи на МПС, категория „В” са много полезни за студентите, тъй като тяхното провеждане се съгласува с разписа на учебните занятия.

През 2019 г. в ЦСДК са обучени 193 курсисти и са организирани 31 курса. Проведените квалификационни курсове по направления са представени в *Таблица 2.24*. Не е провеждано

обучение в ЦПО. В тази връзка е необходимо да се допълни лиценза на ЦПО с професии, които са актуални и търсени на пазара на труда, а не само с такива, които дублират специалностите в ТУ-Габрово. Възможно е практическото обучение на студентите да се обвърже с лицензираните професии в ЦПО, като по този начин ще се реализира не само практическо обучение в реална работна среда, но студентите ще получат и документ за овладяна професия.

Финансовото състояние на ЦСДК и ЦПО е показано в Таблица 2.25. Получените приходи са гаранция не само за устойчиво развитие в условията на изключително голяма конкуренция от страна на частни образователни центрове, но и за обновяване на материалната база и създаване на по-добри условия за обучение. Във връзка с това е закупена мултимедийна техника, осигуряваща условия за повишаване на качеството на обучение и мотивацията на курсистите, обновени са компютърните конфигурации, осигурени са средства за участие на преподаватели във форуми в страната и чужбина, свързани с промени в образователното съдържание за обучение по съответната квалификация, оборудвани са специализирани кабинети за обучение на водачи на МПС, социални асистенти и домашни помощници.

Таблица 2.24. Квалификационни курсове и професионално обучение

Вид обучение	2018 г.		2019 г.	
	Брой курсисти	Брой курсове	Брой курсисти	Брой курсове
Квалификационни курсове	1014	121	193	31
Технически науки	81	24	37	13
Икономически науки	82	13	21	6
Педагогическа подготовка	841	81	130	11
Езиково обучение	7	2	5	1
Професионално обучение по специалност	3	1	0	0

Таблица 2.25. Финансово състояние на ЦСДК и ЦПО

Звено		Приход	
		2018 г.	2019 г.
1	ЦСДК	154 104,00 лв.	70254,00 лв.
2	ЦПО	1200,00 лв.	0,00 лв.
ОБЩО		155 304,00 лв.	70254,00 лв.

2.7. Работа с изявени студенти и ученици

Работата с изявени студенти и ученици се организира и провежда от Университетския център за работа с изявени студенти и ученици (УЦРИСУ). Основните задачи на УЦРИСУ са:

- утвърждаване на престижа на ТУ–Габрово като университет, в който се полагат специални грижи за изявените студенти;
- подготовка на университетските отбори за участие в национални и международни олимпиади;
- осъществяване на вертикални връзки университет-гимназии в областта на извънаудиторната работа.

През 2019 година са постигнати следните резултати:

- *Студентски отбори от ТУ-Габрово са участвали в:*
  - Международни и национални олимпиади и състезания по математика: 13th South Eastern European Mathematical Olympiad for University Students (от 12 до 17 март 2019 г.) в

град Девин; Национална студентска олимпиада по математика (от 10 до 12 май 2019 г.) във ВВМУ „Никола Вапцаров“, Варна, от която Мирослав Начев е спечелил сребърен медал, а Станимир Колев – бронзов. Ръководители на университетските отбори са доц. д-р Тодор Тодоров, проф. д-мн Стоян Капралов, гл. ас. д-р Пламен Христов и ас. Пенка Иванова.

- Олимпиади по физика: Републиканска студентска олимпиада по физика (на 10 и 11 май 2019 г.) в Софийски университет „Св. Кл. Охридски“. Ръководител на отборите е гл. ас. д-р Николай Ангелов.

- Олимпиади по програмиране: Републиканска студентска олимпиада по програмиране (на 17 и 18 май 2019 г.), проведена в Бургаския свободен университет, на която отборът с капитан Радостин Лефтеров и ръководители проф. д-мн Стоян Капралов и ас. Пенка Иванова се е класирал на пето място в класирането по университети.

- Хакатон „Коперник“ (от 19 до 22 април 2019 г.) в ТУ-София – отборът на ТУ-Габрово е с ръководители проф. д-мн Стоян Капралов и ас. Пенка Иванова.

- *Преподаватели от ТУ-Габрово са участвали:*

- като членове на Националната комисия за провеждане на Националния есенен турнир по информатика

- като лектори в ежегодно организираната от МОН Национална лагер-школа по информатика за ученици;

- в ежегодно организирания годишен работен семинар „Научни, методически и организационни дейности при подготовката и провеждането на школите и състезанията по информатика“.

Представените резултати показват, че студентите от ТУ-Габрово се изявяват на различни форуми, като печелят медали и заемат престижни класирания.

2.8. Университетска библиотека

Библиотеката на ТУ-Габрово предоставя специализирани източници на информация и специализирани информационни услуги в подкрепа на научните изследвания, преподавателската, образователната и обслужващата дейност на Университета. През 2019 г. основните дейности са свързани с обновяване на библиотечния фонд, който да подпомага подготовката и обучението на висококвалифицирани кадри с висше образование и да съдейства за развиване на научноизследователския и преподавателския процес в Университета. Библиотеката осигурява ползването на издания на хартиен носител, електронни издания, помощ при търсене на информация, online услуги, достъп до интернет, принтиране, копиране, сканиране, подвързване, ламиниране; индивидуално и междубиблиотечно заемане, изготвяне на устни и писмени библиографски справки.

- *Комплектуване и обработка*

Основна задача на Университетската библиотека (УБ) е набавяне, обработка и въвеждане във фондовете и каталозите на нова, актуална литература. Набавянето на нови информационни източници е в съответствие с основните категории читатели, ползващи библиотеката – студенти, докторанти, преподаватели и служители в Университета. В края на 2019 г. фондът на библиотеката е 172 602 библиотечни единици от специализирана научна и учебна литература в областта на общообразователните, природо-математическите, инженерните, обществените и икономическите науки. В зависимост от вида на библиотечни единици, разпределението е: книги – 161 533; периодични издания – 10302; електронни носители – 176; други – 591.

Начините за набавяне на нови библиотечни материали са покупка, абонамент, дарение и книгообмен. През 2019 г. в УБ са постъпили 610 библиотечни единици – книги, периодични издания, електронни носители на информация, на обща стойност 10179,77 лв., от тях: дарени – 248 бр. (78 тома са издания на Университетското издателство), закупени – 140 бр., като книгообмен – 41 бр. и заменени срещу загубени – 181 бр. Всяка новопостъпила книга се описва в информационната система, инвентира, класира, предметизира и се оформя каталожен фиш. Към

библиографските описания се прикачват файлове със сканирано съдържание и корица на книгата. Към края на 2019 г. базата данни „Книги“ съдържа 22189 записа.

Поддържат се систематичен и азбучен каталог на книги, каталог на периодичните издания, както и няколко тематични картотеки.

През 2019 г. е извършена частична инвентаризация на фонда според изискванията на Наредбата за съхраняването, ползването и разпореждането с документи от библиотечния фонд. Впоследствие са отчислени 437 библиотечни единици на стойност 43,57 лв. Направен е вторичен подбор за прочистването на фонда и като остарели по съдържание са отчислени 221 заглавия на периодични издания на руски език на стойност 58,78 лв. Като загубени от читатели са отчислени 181 книги на стойност 2021,78 лв., които съответно са заменени от тях със същия брой нови книги.

По книгообмен УБ осъществява връзка с библиотеките на 30 български и 4 чуждестранни университетски библиотеки и изпраща издания на ТУ-Габрово (Сборник доклади от Международната научна конференция УНИТЕХ и списание „Известия на Технически университет – Габрово“).

- *Обслужване на читатели*

През изминалата 2019 г. основните задачи за изпълнение пред специалистите на библиотеката във връзка с обслужването на читателите и поддържането на фондовете са: осигуряване на потребностите от литература на различните категории читатели и доброто им обслужване; извършване на библиотечно-информационни и библиографски услуги; грижа за поддържане и обновяване на фонда; издирване на просрочени задължения.

Библиотеката обслужва предимно студенти, докторанти и преподаватели, но е отворена за ползване и за външни читатели, като последната категория ползва литература само на място. В Заемна служба се заема литература за дома, раздават се учебници и учебни пособия. Там се прави годишна регистрация на читателите, събират се глоби за просрочване на заетите библиотечни материали, извършва се заплащане на различните видове библиотечни услуги (копиране, принтиране, ламиниране, сканиране, подвързване). През годината са регистрирани 836 нови читатели. Отчетени са 9007 посещения, ползваната литература е 10774 регистрационни единици. В касата на ТУ-Габрово през 2019 г. са внесени 1712,01 лв. от санкции за просрочени заемания, такси и библиотечни услуги, като 1698,96 лв. от тях са изразходени за закупуване на нови книги.

В читалните на библиотеката се ползва справочна, енциклопедична и научна литература, както и вестници, български и чуждестранни списания, бюлетини, трудове, годишници, известия. Периодичните издания в библиотека се набавят по три начина - абонамент, книгообмен и дарение. Абонаментът на чужда периодика се прави в съответствие с научната и учебната дейност. Абонираните български заглавия също са съобразени със специалностите от ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в Университета. Тенденцията за увеличаване на цените на някои периодични издания и понижената стойност на отделените от бюджета средства водят до намаляване на броя на абонираните издания. През 2019 г. в библиотеката са получени 40 заглавия периодични издания (3 от тях с online достъп). По езици разпределението е следното: 17 заглавия на български език, 1 - на руски език, 21 - на английски език, 1 - на немски език, а по начин на постъпление: 37 по абонамент и 3 като дарение. Всички периодични издания се въвеждат в деня на получаването им в информационно-търсещата система АБ на библиотеката, като по този начин читателите могат да установят наличността им към момента на постъпване в УБ. С помощта на автоматизирана библиотечна програма (АБ) могат да се отчитат липсите и да се следи коректността на доставчиците. В база „Периодика“ се поддържат 751 записа.

- *Информационно-библиографско обслужване*

През 2019 г. от отдел Справочно-информационно обслужване са изготвени 32 писмени и устни библиографски справки по най-търсените и актуални теми, както и по зададена от потребители тема. Съставени са информационни бюлетини за новонабавената

литература в библиотеката – бюлетин „Нови книги“ и бюлетин „Нови статии“. От сайта на УБ (<http://lib-tu.tugab.bg/abnb/>) тези бюлетини са достъпни в електронен вариант и се обновяват на всяко тримесечие.

Периодично се актуализира и поддържа база данни с аналитично разкриване на статии от български и чуждестранни издания. С цел подобряване на информационно-библиографското обслужване, през 2019 г. продължава описването на прикнижни и пристатийни библиографски данни на издадени от наши преподаватели библиотечни материали. През годината са описани 278 статии от списания и научни сборници (трудове, годишници, известия).

Библиотеката поддържа връзка с библиотеки в страната и в чужбина в следните направления: Междубиблиотечно заемане и Междубиблиотечен книгообмен. През 2019 г. са обработени 3 заявки за литература по междубиблиотечно заемане и са направени 4 писмени и 28 устни библиографски справки. Читателите могат да ползват каталозите на другите академични библиотеки, както и сводния каталог на Националната академична библиотечно-информационна система (НАБИС), който е част от регламента за ползване на междубиблиотечно заемане.

- *Автоматизирано обслужване и копирни услуги*

Едно от най-важните задължения на специалистите от библиотеката в областта на информационното обслужване е подпомагане на потребителите за работа с ресурсите на библиотеката, с пълнотекстови бази данни, електронни ресурси и други теми от областта на информационната грамотност. И през 2019 г. за читателите на УБ е осигурен достъп до автоматизирани библиотечни услуги в две компютърни зали: за студенти и външни читатели – 22 работни места; за докторанти и преподаватели – 10 работни места.

Осигурява се възможност за търсене в електронни каталози, за достъп до собствени и външни online бази данни, справки в информационната система АПИС, достъп до пълнотекстови бази данни, електронна доставка на документи, работа със софтуерни продукти – текстообработващи и приложни програми, изучавани по различни дисциплини, застъпени в учебния процес, принтиране, сканиране, копиране, ламиниране, подвързване.

Всички библиотечно-информационни дейности са автоматизирани: комплектуване, инвентриране, каталогизиране и обработка, регистрация на читатели и книгозаемане, изграждане на справочен апарат и дигитализация на част от фонда – едно от най-важните направления за бъдещата работа на библиотеката. Ежедневно се поддържат и обновяват три бази данни (представени в електронния каталог на библиотека). Към 31.12.2019 г. те са: Каталог на книги (22189 записа); Каталог на периодичните издания (751 записа); Картотека „Аналитични описания на статии“ (4605 записа).

Университетската библиотека осигурява online достъп до многоотраслови бази данни с научна информация – Science Direct, SCOPUS и WEB of Science. Електронният каталог на УБ е достъпен в интернет от сайта на Университета, като е включен и в сводните каталози на университетските библиотеки в България (КУБ), на университетските библиотеки в Североизточна България и на Национална академична библиотечно-информационна система. От 2008 г. в УБ функционира информационно-консултативен център - IP point - на Патентното ведомство.

В библиотеката продължава да функционира откритият през месец май 2016 г. информационен център към Българския институт по стандартизация за контролиран достъп до информация.

Материално-техническата база на библиотеката е много добра. През 2019 г. са предоставени за ползване нова копирна машина и нов цветен принтер. Принтерите, които се ползват на петте работните места в отдел комплектуване и обработка, заемна служба и справочно-информационния отдел са доста стари и е необходима тяхната подмяна. Необходимо е да се подновят и половината от мониторите в залата за докторанти и преподаватели с такива от типа thin client. Основният проблем обаче е неколкочкратното прекъсване на работата във всички отдели на библиотеката поради сринове в автоматизираната библиотечна система

(АБ), които са следствие от неефективния сървър, който се ползва вече 16 години. В такива моменти се преустановява обслужването на читателите и всички останали библиотечни процеси (обработка, каталогизация, инвентариране, класиране, описване на статии и др.)

Библиотечният фонд удовлетворява в голяма степен нуждите на читателите, но е необходимо по-добро финансиране за обновяването му с повече нови книги, особено с електронни носители и други информационни източници, както и повече средства за абониране на периодични издания по профила на Университета. Нови книги се купуват единствено със средствата от библиотечни услуги (копиране, принтиране, сканиране и др.), но те са крайно недостатъчни.

Университетската библиотека е член на Българската библиотечно-информационна асоциация (ББИА), на фондация НАБИС и на Български информационен консорциум (БИК).

В УБ работят висококвалифицирани служители с добра компютърна и езикова подготовка. Техният стремеж е насочен към задоволяване на читателските потребности, ефективно информационно осигуряване и предоставяне на допълнителни библиотечни услуги.

2.9. Изводи и препоръки

- *Учебната дейност е организирана в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет - Габрово, Правилника за организация на учебната дейност и правилниците за дейността на централите в ТУ-Габрово, свързани с учебната дейност.*
- *Актуализирани са основни вътрешно-нормативни документи, свързани с учебната дейност – Правилник за приемане на студенти в ТУ-Габрово, Правилник за приемане и обучение на докторанти в Технически университет – Габрово и Правилник за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища в Технически университет – Габрово.*
- *Учебният процес е организиран и проведен в съответствие с приетия от Академичния съвет график, съгласно действащите учебни планове, програми и разписи, като не са регистрирани съществени нарушения. Лекционните курсове се водят от хабилиитирани преподаватели и преподаватели с образователна и научна степен „доктор” на основен трудов договор, като се спазват изискванията на Закона за висшето образование.*
- *Актуализирани са предлаганите специалности за ОКС „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение в съответствие с потребностите на бизнеса от специалисти с определена квалификация. Разкрити са пет нови специалности за обучение в ОКС „бакалавър” („Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи”, „Промислена и автомобилна електроника“, „Софтуерно и компютърно инженерство“, „Компютърен дизайн” и „Техническа безопасност”). Преименувана е специалност „Отоплителна, вентилационна, климатична и газова техника”, ОКС „бакалавър“ в специалност „Индустриални топлинни и газови системи”. За тези специалности е разработена и приета нова учебна документация (квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми).*
- *В съответствие с изискванията на потребителите на кадри и студентите са актуализирани учебните планове на специалности „Технология на материалите и материалознание”, ОКС „бакалавър”, редовна и задочна форма на обучение, „Стопанско управление”, ОКС „магистър”, магистърски програми „Управление на човешките ресурси” и „Управление на бизнеса”, за завършили с професионална квалификация „професионален бакалавър по...”, редовна и задочна форма на обучение и „Стопанско управление”, ОКС „магистър”, магистърска програма „Управление на проекти”, дистанционна форма на обучение. Приета е нова учебна документация на специалности „Социална работа и европейски политики“,*

„Мениджмънт на индустриалното предприятие” и „Иновационен и инвестиционен мениджмънт в индустрията”, ОКС „магистър”, редовна и задочна форма на обучение, включваща квалификационни характеристики и учебни планове.

- В съответствие с Правилника за организация на учебната дейност и Концепцията за развитие на бизнес-ориентирано обучение в Технически университет – Габрово е организирано и проведено бизнес-ориентирано обучение съвместно с фирми „Аркус” АД – град Лясковец, „Хилцингер-полирни технологии” ООД – град Горна Оряховица, „Хамбургер-България” (град Севлиево), АЕЦ „Козлодуй” и „Зюдволе Груп Италия” АД – Клон Булсафил (град Пловдив) по специалностите „Компютърни технологии в машиностроенето“, „Мехатроника“, „Автоматика, информационна и управляваща техника“, „Електроенергетика и електрообзавеждане“, „Компютърни системи и технологии“ и „Компютърен дизайн в индустрията“. При тази форма на организация на обучението през учебната 2018/2019 година се обучават 111 студенти от първи курс (15,44% от всички първокурсници) и 65 студенти от втори курс, ОКС „бакалавър”. Постигнатата успеваемост от студентите и повишената им мотивация за усвояване на знанията доказват ефективността на тази форма на организация на учебния процес. В тази връзка е необходимо да се разширява бизнес-ориентираното обучение, което съчетава теоретично обучение в Университета и практическо обучение във фирмите, гарантира успешна реализация на студентите и намира подкрепа сред работодателите в страната.*
- Продължават тенденциите за намаляване на броя на завързващите в срок студенти и на недостатъчна мотивация за усвояване на знания през семестъра. Голям е броят на студентите с неположени изпити от предходните курсове, като недостатъчните им знания затрудняват усвояването на учебния материал през следващите семестри. Във връзка с това е необходимо профилирациите и обучаващите катедри системно да следят и анализират успеваемостта на студентите и резултатите от провежданите одити на преподаватели и учебни дисциплини от Центъра по качество на обучението и да предприемат коригиращи действия за увеличаване на качеството на обучение.*
- С цел увеличаване на успеваемостта на студентите и създаване на условия за повишаване на качеството на обучение е необходимо: да се засили индивидуалната работата със студентите; непрекъснато да се актуализира съдържанието на учебния материал в съответствие с развитието на науката и технологиите; да се прилагат интерактивни методи на обучение; да се увеличи броят на публикуваните електронни материали и ресурси във виртуалната библиотека; да се засилят практическото обучение в реална работна среда и извънаудиторната работа на студентите, заложенa в учебните програми и характеристиките на учебните дисциплини за получаване на съответните кредити; да се спазват Правилата за оценяване на знанията и уменията на студентите в Технически университет – Габрово; да продължи провеждането на бизнес-ориентирано обучение.*
- Организирана е и е проведена активна целогодишна кандидатстудентска кампания за прием на студенти във всички образователно-квалификационни степени и форми на обучение. Прилагат се гъвкави форми за прием на студенти - провеждане на състезания в средните училища и фирмите, резултатите от които са със статут на кандидатстудентски изпит; сключване на предварителни договори за класиране в избрана специалност; провеждане на предварителни изпити в ТУ-Габрово и в други региони на страната; организиране на дни на отворените врати; прилагане на системата за online подаване на документи и полагане на кандидатстудентски изпит. В резултат кандидатстудентският прием в образователно-квалификационна степен „бакалавър” е изпълнен 102,4% за редовна форма на обучение и 89,8% - за*

задочна форма, а за образователно-квалификационна степен „магистър” - 102,13% за редовна форма на обучение и 100% - за задочна форма.

- Подобрена е организацията при провеждане на кандидатстудентската кампания по отношение на работата със средните училища и фирмите, провеждането на конкурсните изпити, проверката на изпитните работи, обявяването на резултатите, приемането на кандидатстудентски документи и записването на приетите студенти. Налице е обаче понижена активност на академичния състав в КСК. По време на тази кампания само 28 преподаватели (34 през 2018 г.) са сключили предварителни договори за запазване на места в различни специалности на Университета, което съставлява едва 19,58% от академичния състав (23,60% през 2018 г.).
- Продължава практиката на провеждане на състезания в средни училища и фирми със статут на кандидатстудентски изпит и предварително запазване на места в различни специалности на Университета. Налице е увеличаване на броя на сключените предварителни договори с Университета за запазване на места в различни специалности спрямо 2018 г. (267 срещу 255 договора), както и незначително нарастване (4%) на броя на неизпълнените договори. Това показва, че тази форма за набиране на студенти трябва да продължи и през следващата година.
- Организацията на конкурсните изпити, проверката на изпитните работи, обявяването на резултатите и записването на приетите студенти са на високо ниво. Кандидатстудентските изпити обхващат голям брой дисциплини (общотехническа подготовка, математика, български език и литература, география) и се организират и провеждат по календарен график, приет от Академичния съвет. Необходимо е да се популяризира и по-широко да се прилага системата за online полагане на приеман изпит.
- Създадени са условия за привличане и обучение на чуждестранни студенти. Подписано е споразумение за съвместно обучение и издаване на двойни дипломи за ОКС „бакалавър” между Технически университет – Габрово и Университета по приложни науки - Шмалкаден, Германия по специалности „Мехатроника“ и „Компютърни технологии в машиностроенето“ от факултет „Машиностроене и уредостроене” на ТУ–Габрово. Приета е учебна документация (квалификационна характеристика и учебни планове) на специалност „Индустиален мениджмънт – иновации и бизнес развитие“, ОКС „магистър“, за съвместно обучение на английски език с Университета по приложни науки в Митвайда – Германия. Съветът за висше образование на Турция (ЙОК) излезе с решение за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.
- Задълбочава се тенденцията на намаляващ интерес не само към редовната, а и към задочната форма на обучение за повечето от специалностите в Университета. В тази връзка е необходимо да се разширява бизнес-ориентираното обучение, което съчетава теоретично и практическо обучение без трайно откъсване от производствения процес във фирмите. Интересът към тази форма на организация на обучението нараства, като през учебната 2019/2020 година 127 студенти от първи курс, образователно-квалификационна степен „бакалавър” се обучават при тази форма на организация на обучението.
- Обучението на докторантите в ТУ–Габрово се провежда в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ–Габрово и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ТУ–Габрово. Необходимо е по-активна работа на обучаващите звена

за изпълнение на държавния план-прием на докторанти, както и за увеличаване на броя на успешно защитилите докторанти.

- Положителни са резултатите от дейността на Центъра за електронно и дистанционно обучение, свързани с въвеждане на дистанционна форма на обучение, както и на електронни форми на обучение във всички специалности в ТУ–Габрово.
- Центърът за следдипломна квалификация и Центърът за професионално обучение са водещи звена за повишаване на квалификацията и за професионално обучение на студенти и граждани в условията на голяма конкуренция в сферата на образователните услуги.
- Дейността на Университетския център за работа с изявени ученици и студенти води до утвърждаване на престижа на ТУ–Габрово като университет, в който се полагат специални грижи за изявените студенти, и създава предпоставки за задълбочаване на връзките университет-средни училища.
- Университетската библиотека осигурява много добро информационно осигуряване на учебния процес и достъп до многоотраслови бази данни с научна информация. Необходими са непрекъснато обновяване на библиотечния фонд с повече нови книги, електронни носители и други информационни източници, както и повече средства за абониране на периодични издания по профила на Университета.

3. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНА И ПРИЛОЖНА ДЕЙНОСТ

3.1. Научноизследователска дейност

3.1.1. Научноизследователска дейност, финансирана целево със средства от държавния бюджет

Съгласно Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност от 16.09.2016 г., Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания, актуализирана от Академичния съвет на Технически университет – Габрово на 23.02.2016 г., и Заповед на Ректора на Университета №3-01-22/24.01.2019 г. е обявен конкурс за финансиране на проекти за научни изследвания. Средствата за присъщата на ТУ–Габрово научна дейност и издаване на учебници и научни трудове през 2019 г. са в размер на 116 900 лв.

През 2019 г. от научни колективи в Университета са подготвени 26 заявки за проекти. Разпределението им по основни звена, след подписването на 26 договора, е показано в Таблица 3.1.

Проектите са изпълнявани съобразно утвърдения от АС на ТУ–Габрово График на дейностите, свързани с организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания за 2019 г., и разработените план-програми по проектите. Финансовото изпълнение на проектите е представено в Таблица 3.2.

В колективите, разработващи проектите, са участвали преподаватели, докторанти, студенти и сътрудници. В Таблица 3.3 е дадена информация за участието на отделните групи през 2019 година.

След рецензиране на отчетите са получени следните средноаритметични стойности на оценките: за ФЕЕ – 55; за ФМУ – 44; за ФС – 47; за ДЕСО – 34; за ТК-Ловеч – 35.

Разработването на проектите през 2019 г. е допринесло и за научното развитие на преподавателите – 8 преподаватели са заели академичната длъжност „главен асистент”, 2 - академичната длъжност „доцент” и 1 – академичната длъжност „професор”.

Таблица 3.1. Научноизследователски проекти, финансирани целево със средства от държавния бюджет

№	Договори	Брой договори	Обща стойност, лв.
1.	Факултет „Електротехника и електроника”	9	40000
2.	Факултет „Машиностроене и уредостроене”	7	34400
3.	Факултет „Стопански”	6	25400
4.	ДЕСО	1	3000
5.	Технически колеж - Ловеч	1	3000
6.	Университетски договори	2	27900
ОБЩО		26	133 700

Таблица 3.2. Финансово изпълнение на проектите

№	Договори	Брой договори	Финансиране, лева	
			План	Отчет към 31.12.2019 г.
1.	ФЕЕ	9	40000	28963,84
2.	ФМУ	7	34400	17615,80
3.	ФС	6	25400	16381,09
4.	ДЕСО	1	3000	957,83
5.	ТК–Ловеч	1	3000	698,77
6.	Университетски проекти	2	27900	23135,40
ОБЩО		26	133 700	87752,73

Таблица 3.3. Участници в научноизследователските проекти

№	Договори	Участници					
		Общо	Преподаватели		Докторанти	Студенти	Изследователи
			Хабил.	Нехаб.			
1.	ФЕЕ	121	22	30	13	39	17
2.	ФМУ	87	22	19	16	23	7
3.	ФС	77	20	21	5	28	3
4.	Университетски договори	18	6	2	1	6	3
5.	ДЕСО	12	4	5	-	3	-
6.	ТК–Ловеч	15	2	6	1	6	-
ОБЩО		330	77	83	36	105	30

3.1.2. Научноизследователска дейност, финансирана със средства извън бюджетната субсидия за научна дейност на ТУ–Габрово

- *Проекти по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.:*

- BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, бюджет 23 569 719 лв., начало 30 март 2018 г. - край 31 ноември 2023 г. Водеща организация: Технически университет – Габрово, партньори: Технически университет - София, Технически университет - Варна, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“ – Факултет по химия и фармация, Институт по роботика - БАН, Институт по електроника – БАН, Централна лаборатория по приложна физика – БАН. Ръководител: проф. д-р Райчо Иларионов; Водещ координатор: доц. д-р Илия Железаров.
Приоритетна област на ИСИС: Мехатроника и чисти технологии.

- BG05M2OP001-1.001-0008 Център за върхови постижения „Национален център по мехатроника и чисти технологии“, бюджет 69 184 530 лв., начало 28 февруари 2018 г. - край 31 декември 2023 г. Водеща организация: Институт по обща и неорганична химия – БАН, партньори: Технически университет – Габрово, Технически университет – София, Технически университет – Варна, Химико-технологичен и металургичен университет - София и още 11 института на БАН. Координатор за ТУ-Габрово: проф. д-р Димитър Дичев.
Приоритетна област на ИСИС: Мехатроника и чисти технологии.

- BG05M2OP001-1.002-0006 Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска“ (Quasar), бюджет 13 500 000 лв., начало 01.06.2018 г. - край 01.06.2023 г. Водеща организация: Институт по роботика – БАН, партньори: Технически университет – Габрово, Институт по металознание, съоръжения и технологии „Академик Ангел Балевски“ с Център по хидро-и аеродинамика при БАН, Висше военноморско училище „Н.Й. Вапцаров“ – Варна, Национален военен университет „Васил Левски“ - Велико Търново, Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика при БАН, Геолого-географски факултет към Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Сдружение „Съвременни летателни технологии“. Координатор за ТУ-Габрово: проф. д-р Анатолий Александров.

Приоритетна област на ИСИС: Информатика и ИКТ.

- BG05M2OP001-1.002-0002 Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни“, бюджет: 13 333 869 лв., начало 30 март 2018 г. - край 31 ноември 2023 г. Водеща организация: Университет за национално и световно стопанство, партньори: Технически университет – Габрово, Икономически университет – Варна, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Русенски университет „Ангел Кънчев“, Институт по информационни и комуникационни технологии – БАН. Координатор за ТУ-Габрово: доц. д-р Боян Карапенов.

Приоритетна област на ИСИС: Информатика и ИКТ.

- *Проекти по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.:*

- BG16RFOP002-1.005-0307 „Разработване на иновативен високоефективен текстилен апликатор за събиране на електрофизиологични данни за целите на телемедицинската диагностика, мониторинга и спешната медицинска реакция“. Бенефициент: фирма „България-Текс“ АД, Казанлък. Ръководител: инж. Георги Георгиев. Контактна лице за ТУ-Габрово: доц. Красимир Друмев.

- BG16RFOP002-1.005-0371 „Повишаване на иновативната дейност в ОСЪМ АД чрез разработване на произведена иновация-технология за производство на сложни отливки от високоякостен чугун“. Контактна лице за ТУ-Габрово: доц. д-р Георги Рашев.

- BG16RFOP002-1.005-0170 „Разработване на иновативен линеен оптично димен пожарогасител, използващ за детекция на синия спектър на светлината“. Контактна лице за ТУ-Габрово: доц. д-р Велимира Тодорова.

- BG16RFOP002-1.002-0035 „Създаване на иновационна среда и инфраструктура в „Електро Лоджика“ ЕООД за разработването на иновативен продукт – LED паркови и улични осветителни тела“. Контактното лице за ТУ–Габрово: доц. д-р Пламен Цанков.

- *Проекти по Фонд „Научни изследвания“*

Преподаватели от ТУ–Габрово участват в изпълнението на три проекта, финансирани от Националния фонд „Научни изследвания“ (Таблица 3.4).

Таблица 3.4. Национални научноизследователски проекти

Договор №	Тема	Ръководител
ДН 07/10	Изследване на архитектури, модели и методи за автономен мениджмънт в интернет на бъдещето	Ръководител на проекта: проф. дн Евелина Пенчева - ТУ–София Участници от ТУ–Габрово: доц. д-р Росен Иванов; доц. д-р Пенчо Пенчев; гл. ас. д-р Мирослав Славов
ДН 07/18	Нов неразрушителен метод за изследване на полупроводникови структури	Ръководител на проекта: акад. проф. д-н Чавдар Руменин – ИР при БАН Участници от ТУ–Габрово: проф. д-р Анатолий Александров; гл. ас. д-р Горан Горанов; ас. Искрен Кандов
ДФНИ Т02/9	Изследване и разработване на нови методи и технологии за измерване на геометричните параметри на голямо-габаритни детайли и съоръжения	Ръководител на проекта: доц. д-р Димитър Дяков, ТУ–София Участници от ТУ–Габрово: проф. дн Димитър Дичев; доц. д-р Христофор Коев

3.2. Публикационна и издателска дейност

3.2.1. Публикационна дейност

При изпълнението на проектите са решени голям брой теоретични и практически задачи, основно с научно-приложен характер. Постигнати са значителни теоретични и практически резултати, за което свидетелстват направените 233 научни публикации, от които 181 в страната и 52 в чужбина. Информация за тях е представена в Таблица 3.5.

Таблица 3.5. Научни публикации в резултат на научноизследователски проекти

Основно звено	Публикации по тематиката				
	Общо	В чужбина		В страната	
		Статии	Доклади	Статии	Доклади
ФЕЕ	106	11	11	3	81
ФМУ	32	3	5	2	22
ФС	64	7	5	5	47
ДЕСО	5	3	1	-	1
ТК-Ловеч	13	-	1	2	10
ОБЩО	233	25	27	12	169

Резултатите от научната работа на студентите, свързана с участието им в научноизследователски проекти, както и от разработката на проблеми, обект на дипломното проектиране, са представени на Студентската научна сесия, проведена на 18 октомври 2019 г. В три тематични направления са представени 60 доклада на студенти от Университета, които се отпечатват в сборник „Студентска научна сесия – 2019“. В сесията са участвали с доклади

студенти от страната и чужбина. Част от наградите са осигурени по проекта „Габрово–директно” на Габровската търговско-промишлена палата. Разпределението на докладите по направления е, както следва: Електротехника и електроника – 24 доклада; Машиностроене и уредостроене – 13 доклада; Стопански науки – 23 доклада.

Със средства от бюджета през 2019 г. са издадени: два броя на списание „Известия на Техническия университет Габрово” (брой 58 и брой 59) на обща стойност 2331,00 лева; сборници с доклади от Студентската научна сесия 2018 на стойност 375 лв. и от Международната научна конференция УНИТЕХ’19 (3 тома) на обща стойност 4663,80 лв.

На 15 и 16 ноември 2019 г. в ТУ-Габрово се проведе Международната научна конференция УНИТЕХ’19. За участие в конференцията, след рецензиране, са приети 208 доклада, от които 1 пленарен доклад, 82 доклада от чужбина, 65 доклада от университети и научни организации от страната и 61 - от ТУ–Габрово (Таблица 3.6). Най-голям е броят на чуждестранните участници от Сърбия, Украйна, Гърция, Турция, Чехия, Румъния, Република Сръбска - Босна и Херцеговина, Литва, Русия и Германия.

Работата на конференцията протече в 15 секции, по научни направления, представени в Таблица 3.6. Докладите са публикувани в четири тематични сборника, както и на компакт диск с материалите на конференцията, мултимедийна информация за Университета, покана за участие в следващата конференция УНИТЕХ’2019.

Таблица 3.6. Доклади на Международната научна конференция УНИТЕХ’2019

Направление, секция	Изнесени доклади			
	ТУ-Габрово	От страната	От чужбина	Общо
Пленарни доклади	-	1	-	1
Електротехника и електроника	27	37	29	93
Електротехника и електроенергетика	8	11	10	29
Електроника и Сензорика	4	7	3	14
Комуникационна техника	2	7	4	13
Компютърни системи	1	9	5	15
Компютърни технологии	4	2	5	11
Автоматика	8	1	2	11
Машиностроене и уредостроене	7	8	25	40
Конструиране на машини и уреди	-	3	9	12
Хидравлика, пневматика и топлотехника	3	1	6	10
Технологии в машиностроенето	3	1	6	10
Мехатроника, метрология и управление на качеството; Технологии в текстилното производство	1	3	4	8
Стопански науки	27	19	28	74
Икономика и финанси	4	4	2	10
Социални и хуманитарни науки	5	3	4	12
Организация и управление	8	-	-	8
Образователни технологии	4	3	4	11
Математика и информатика	-	2	6	8
Химия и екология	4	3	5	12
Физика	2	4	7	13
ОБЩО	61	65	82	208

През 2019 г. преподаватели от ТУ-Габрово са участвали в международни научни конференции в Румъния, Турция, Австрия, Франция, Украйна, Чехия, Република Северна Македония, Гърция, Португалия, Босна и Херцеговина, Китай, Япония, Сърбия и Виетнам.

Обобщени данни за публикационната дейност на преподавателите и докторантите от основните звена в ТУ-Габрово са представени в Таблица 3.7. Вижда се, че от общо 68 статии, 26 са публикувани в международни списания, от които 15 с импакт-фактор, и 23 – в български издания. На конференции в чужбина са изнесени 29 от общо 138 доклада. Реферирани в Scopus са 53 научни доклада.

Таблица 3.7. Публикационна дейност през 2019 г.

Основно звено	СТАТИИ					ДОКЛАДИ					ОБЩО
	Списания с IF (Web of Science)	Списания, реферирани в Scopus (без тези с IF)	Чуждестранни списания, известия и годишници	Национални списания	Известия и годишници в страната	Международни конференции в чужбина (реферирани в Scopus)	Международни конференции в страната - без УНИТЕХ (реферирани в Scopus)	УНИТЕХ '2019	Национални конференции	Университетски конференции	
ФЕЕ	2	7	3	2	3	17 (10)	51 (35)	36	3	-	124
ФМУ	11	4	-	5	1	-	9	6	3	-	39
ФС	2	8	8	7	2	9 (7)	9 (1)	23	9	16	93
ДЕСО	-	-	-	3	-	1	1	-	-	-	5
ТК-Ловеч	-	-	-	1	-	2	3	-	-	7	13
ОБЩО	15	19	11	17	6	29 (17)	73 (36)	65	15	23	274

В Таблица 3.8 са представени обобщени данни за цитиранията на научните трудове на преподавателите от ТУ-Габрово през 2019 г.

Таблица 3.8. Цитирания на публикации на преподаватели от ТУ-Габрово през 2019 г.

Основно звено	Цитирания в Scopus или Web of Science	Цитирания в нереперирани и неиндексирани издания	ОБЩО
ФЕЕ	52	23	75
ФМУ	74	10	84
ФС	47	68	115
ОБЩО	173	101	274

3.2.2. Издателска дейност

Със средства от бюджета и фонд „Издателска дейност” към Университетския център за научни изследвания и технологии (УЦНИТ), в съответствие с утвърдения от АС на ТУ-Габрово издателски план на Университетско издателство „Васил Априлов” за 2019 година са отпечатани 10 научни и учебни издания (монографии, учебници и учебни ръководства) на стойност 5310 лева:

- ✓ Дунчева, Г., П. Ненчев. Ръководство за курсово проектиране по машинни елементи. УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN: 978-954-683-605-2.
- ✓ Балабанова, И., Г. Георгиев. Ръководство за лабораторни упражнения по телекомуникационни преносни линии и оптични комуникации, УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN: 978-954-683-608-3.

- ✓ Цанков, П., Е. Станев, Ръководство за лабораторни упражнения по възобновяеми енергийни източници. УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-612-0.
- ✓ Стойчев, С. Ръководство за лабораторни упражнения по технология на заваряването. УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-611-3.
- ✓ Йорданов, С. Автоматизация на технологични процеси, ръководство за лабораторни упражнения. УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-609-0.
- ✓ Златева-Петкова, Ц. Бизнес планиране. УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-594-9.
- ✓ Ангелов, Н. Задачи по физика. УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-607-6.
- ✓ Василев, Д., М. Колева, П. Стойчев. Учебна тетрадка по химия, УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN: 978-954-683-581-9.
- ✓ Ганчев, Д. Ръководство за упражнения по икономика на предприятието. УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-606-9.
- ✓ Железаров, И. Модели и методи за анализ на системи за управление на качеството. Монография, УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-599-4.

Преподаватели от ТУ-Габрово са автори на следните електронни издания:

- ✓ Захаријева-Стоянова, Е. Обектно-ориентирано програмиране в език С++, ръководство за лабораторни упражнения, второ преработено и допълнено издание, ISBN 978-954-683-590-1.
- ✓ Иванов, Р. Мобилни интернет системи, ръководство за лабораторни упражнения, ISBN 978-954-683-613-7.

Извън средствата от бюджета и фонд „Издателска дейност” за 2019 година са отпечатани следните издания (монографии, учебници и ръководства):

- ✓ Амуджев, И., М. Атанасова. Планиране разположението на производството. ЕКС-ПРЕС, Габрово, 2019.
- ✓ Petkov, V. Performance Evaluation of Ducts with Non-Circular Shapes and Laminar Fully Developed Flow, EX-PRESS, Gabrovo, 2019, ISBN 978-954-490-649-8 (монография).
- ✓ Беловски, И., А. Александров. Изследване и моделиране на термоелектрически преобразуватели на енергия. Монография, Университет „Проф. д-р Асен Златаров”, Бургас, 2019, ISBN 978-619-7123-99-9.
- ✓ Дичев, Д. И. Железаров. Ръководство за лабораторни упражнения по метрология и измервателна техника. Университетско издателство „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN: 978-954-683-603-8.
- ✓ Железаров, И. Системи за управление на качеството. Университетско издателство „Васил Априлов”, Габрово. 2019, ISBN: 978-954-683-600-7.
- ✓ Петров, П., Г. Велев. Теоретична електротехника – избрани лекции и приложения, първо издание. Кредо-3М, Габрово, 2019, ISBN 978-619-7100-30-3.
- ✓ Николова, Н. Предприемачество и устойчиво организационно развитие – управленски теоретико-приложни аспекти. Монография, Кредо-3М, Габрово, 2019, ISBN 978-619-7100-31-0.
- ✓ Ганчев, Д. Инвестиционната активност на предприемачите. Монография, УИ „Васил Априлов”, Габрово, 2019, ISBN 978-954-683-598-7.
- ✓ Николова, Н. Основи на управлението. Кредо-3М, Габрово, 2019, ISBN 978-619-7100-29-7.
- ✓ Тодоров, Т. Учебник по висша математика - първа част. ЕКС-ПРЕС, Габрово, 2019, ISBN 978-954-490-651-1.
- ✓ Данаилов, П, Н. Ангелов, Д. Недева. Физика: лабораторен практикум. ЕКС-ПРЕС, Габрово, 2019, ISBN: 978-954-490-657-3.

През 2019 година в чужбина е издадена книгата „The Sun and Photovoltaic Technologies” в издателство Springer Nature Switzerland AG, серия Green Energy and Technology, с главен редактор Acad. Tomislav Pavlovic (Сърбия), в която доц. Пламен Цанков е автор на две глави и съавтор в една глава. Книгата и нейните глави са реферирани в Scopus.

3.3. Патенти и полезни модели

През 2019 са регистрирани 1 патент и 2 полезни модела с изобретатели - преподаватели от ТУ-Габрово:

- ✓ Патент „Устройство за довършваща обработка на ротационни повърхнини“, дата на регистрация: 04.12.2019 г., изобретатели: проф. д-н Йордан Максимов, проф. д-н Галя Дунчева, доц. д-р Иван Амуджев.
- ✓ Полезен модел „Система за лазерно маркиране“, дата на регистрация: 22.07.2019 г., изобретатели: Красимир Кръстев, гл-ас. д-р Борислав Стоянов, Симеон Ценкуловски, Георги Карловски.
- ✓ Полезен модел „LED улично осветително тяло“, дата на регистрация: 28.11.2019 г., изобретатели: доц. д-р Пламен Цанков, Борис Иванов.

3.4. Научно-приложна и приложна дейност

3.4.1. Научно-приложна дейност, производство и услуги

Научно-приложната и приложната дейност се реализират в следните направления:

- Научноизследователска, научно-приложна и приложна дейност, както и производство на основата на договори с външни възложители.
- Производствени услуги, извършвани от Университетско издателство „Васил Априлов”.

Научно-приложна и приложна дейност се осъществяват в Университетския център за научни изследвания и технологии (УЦНИТ) (Таблица 3.9), след като от 1 март 2012 г. търговското дружество „Високотехнологичен център“ ЕООД (ВТЦ ЕООД) преустанови дейността си.

Таблица 3.9. Икономически показатели на УЦНИТ

Година	Приходи, лв.				
	Договори	Печатна база	Книжарница	УНИТЕХ	Всичко
2019	11132,44	1601,32	31351,44	9808,34	53893,54

При изпълнение на договори за научно-производствена дейност основният принос е на научноизследователските и учебно-производствените лаборатории „Динамика на машините” с ръководител доц. д-р Марин Маринов, „Фотон – метрология и метрологично осигуряване” с ръководител проф. д-н Димитър Дичев, „Изпитания на металите” с ръководител проф. д-н Йордан Максимов, „Текстил” с ръководител доц. д-р Красимир Друмев, „Електротест” с ръководител доц. д-р Красимир Маринов и на учебно-производствения център „СНС технологии, САД/САМ проектиране и прототипиране” с ръководител доц. д-р Йосиф Митев.

3.4.2. Развитие на информационната система на ТУ-Габрово

3.4.2.1. Разработване на програмни приложения (софтуер)

Дейностите, свързани с разработване на програмни приложения, са реализирани от сектор „Информационно осигуряване” на Университетския център за информационни системи и технологии (УЦИСТ). През 2019 г. са постигнати следните резултати:

- Актуализирана е системата Алумни (Общност на възпитаниците на ТУ-Габрово) във връзка с препоръка на Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА).

Интегрирани са УИС и Алумни с цел автоматично създаване и осигуряване на достъп на профили на успешно завършилите ТУ-Габрово.

- Актуализирани са модули на автоматизираната система за управление на научни проекти по фонд „Научни изследвания“ във връзка с изисквания на Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания на ТУ-Габрово.
- Допълнени са програмни процедури за автоматизирано създаване на списъчна структура на курсове (по ОКС, специалности и семестър) във виртуалната платформа за електронно и дистанционно обучение DMOODLE.
- Актуализирана е структурата на базата данни и модули на УИС във връзка с автоматично генериране на данни за студентите на ТУ-Габрово към националната информационна система на МОН.
- Актуализирани са програмни процедури и модули Електронна главна книга и Европейско дипломно приложение.
- Актуализирани са базата от данни и модули на УИС предвид административното обезпечаване на дистанционната форма на обучение на нова магистърска програма във факултет „Стопански“.
- Актуализирани са модули на подсистемата КСП за обезпечаване на кандидатстудентския прием.
- Усъвършенствани са и са актуализирани модули на Университетска информационна система.

3.4.2.2. Дейности, свързани с обезпечаване на работата на информационните системи

- Осигурено е съдействие на отделни звена и сектори в ТУ-Габрово при работата и експлоатацията на модулите и подсистемите на УИС, както и при работа с други информационни системи на Университета.
- Осигурено е административно обезпечаване на деловодната система на ТУ-Габрово на адрес (<http://ads.tugab.bg>) и на системата за онлайн управление на научни проекти по фонд „Научни изследвания“ на ТУ-Габрово (<http://nis.tugab.bg>).
- Проведено е обучение на служители за работа с модулите на УИС.

3.4.2.2. Дейност на сектор „Техническо обслужване“ към УЦИСТ

През 2019 година дейността на сектора е в две направления – „Техническо обслужване“ и „Интернет публикации“.

- *Направление „Техническо обслужване“*

Дейността на направлението е насочена към: извършване на контрол, диагностика и ремонт на компютърна техника; осигуряване на достъп на потребителите до университетската компютърна мрежа (УКМ) и интернет.

През 2019 година са обособени потребителските заявки и е подготвена документация за ежегодно провежданите търгове за компютърна техника, в резултат на което са закупени компютърна техника и периферни устройства на стойност 41392 лева. Новозакупената техника е инсталирана и въведена в експлоатация.

Непрекъснато се модернизира и разширява УКМ. Изградена е нова инфраструктурна среда в учебни корпуси (УК) 1 и 2 и частично в УК 3.

Осигурена е нормална работна среда на системата за видео наблюдение на сградите на Университета във всичко корпуси.

Хардуерно е осигурено ежегодното провеждане на кандидатстудентските кампании за учебната 2019/2020 година. Софтуерно е обезпечено провеждането на Международната научна конференция УНИТЕХ‘2019.

- *Направление „Интернет публикации“*

Целта на направлението е обслужване на интернет страницата на ТУ-Габрово и на други приложения, спомагащи дейността на Университета в областта на обучението, научните изследвания, кандидатстудентския прием, развитието на академичния състав. Публикуват се обяви и публикации по Закона за развитието на академичния състав в Република България и информация за акредитацията на Университета, професионалните направления и докторските програми, за студентски награди и стипендии; одити, международни и национални програми и проекти, за Международната научна конференция УНИТЕХ. Обособени са периодични издания на Избрани доклади от УНИТЕХ, както и броевете на вестник „Известник“ и на научното списание „Известия на Технически университет - Габрово“, профил на купувача и обществени поръчки. Информацията за ТУ-Габрово, факултетите, катедрите и другите звена на Университета се обновява периодично.

3.5. Участие на ТУ-Габрово в сдружения с фирми и организации

През 2019 г. ТУ-Габрово е участвал в следните фирми и сдружения:

- Високотехнологичен център ЕООД (ВТЦ ЕООД);
- Българо-германски институт по управление на качеството и промишлен мениджмънт - БГИК ООД;
- Клъстер подемна техника ООД.

3.5.1. Високотехнологичен център ЕООД

Дейността на ВТЦ ЕООД, свързана с научно-приложна дейност, производствена дейност и предоставяне на услуги, е преустановена на 01.03.2012 година.

3.5.2. Българо-германски институт по управление на качеството и промишлен мениджмънт - БГИК ООД

През 2019 година дейността на БГИК ООД е насочена в областта на консултирането и обучението по системи за управление, базирани на международни стандарти.

Финансовите приходи от консултантска дейност и обучения на БГИК ООД през 2019 г. са 9083 лв. С решение на АС на ТУ-Габрово (Протокол № 3/28.11.2019 г.) стартира процедура за прекратяване на дейността на БГИК ООД и обявяване на ликвидация на дружеството.

3.5.3. Клъстер Подемна техника ООД

През 2019 г. Клъстер Подемна техника ООД работи по проект BG16RFOP002-2.009-0011 „Развитие и интернационализация на Клъстер Подемна техника“, процедура BG16RFOP002-2.009 „Развитие на клъстери в България“ по Оперативна програма „Иновации и Конкурентоспособност“ 2014-2020.

Дружеството има капитал от 100 лв., а ТУ-Габрово има дружествен дял от 2 лв. (2%).

3.6. Изводи и препоръки

- *Научноизследователската дейност е реализирана в съответствие със Стратегията за развитие на научните изследвания на Технически университет - Габрово за периода 2015-2020 година.*
- *Научноизследователската дейност, финансирана със средства от държавния бюджет, е организирана и проведена на добро ниво, в съответствие с нормативните документи на Министерския съвет и МОН и с изискванията на Системата за организиране, провеждане и отчитане на вътрешни конкурси за научни изследвания в ТУ-Габрово. Реализирани са 26 научноизследователски проекта, като постигнатите резултати са отразени в 233 научни публикации, от които 181 - в научни списания, симпозиуми и конференции в страната и 52 - в чужбина.*
- *Технически университет - Габрово участва в 4 проекта по Ос 1 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, като в един от тях (Център*

за компетентност „Интелигентни мехатронни еко- и енергоспестяващи системи и технологии“) е водеща организация, а в други три („Национален център по мехатроника и чисти технологии“, Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска“ (QUASAR) и Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни“) е партньор.

- Изпълняват се три научноизследователски проекта, финансирани от Националния фонд „Научни изследвания“, с участие на учени от ТУ-Габрово и в партньорство с други висши училища и с Българска академия на науките: „Изследване на архитектури, модели и методи за автономен мениджмънт в интернет на бъдещето“, „Нов неразрушителен метод за изследване на повърхността в полупроводникови структури“ и „Изследване и разработване на нови методи и технологии за измерване на геометричните параметри на голямо-габаритни детайли и съоръжения“.
- На много добро ниво протече Международната научна конференция УНИТЕХ'19, по време на която в 15 секции са представени 208 доклада - 82 на чуждестранни участници, 65 на участници от университети и научни организации от страната и 61 на участници от ТУ-Габрово.
- Съвместната научна работа на преподаватели и студенти при реализиране на научноизследователски проекти е отразена в Студентската научна сесия, по време на която са изнесени 60 доклада в три научни направления.
- Публикационната дейност на научно-преподавателския състав е на добро ниво. Отпечатани са 206 статии и доклада, от които 26 статии в международни списания, 15 статии в списания с импакт-фактор и 53 доклада, реферирани в Scopus. Издадени са два нови броя на списание „Известия на Технически университет -Габрово“. Общият брой на цитиранията на научните трудове на преподавателите от ТУ-Габрово е 274, от които 173 – в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus или в Web of Science. Регистрирани са 1 патент и 2 полезни модела с изобретатели - преподаватели от ТУ-Габрово:
- Университетското издателство „Васил Априлов“ работи активно по подготовката и отпечатването на документацията за кандидатстудентската кампания на Университета, рекламни материали, списание „Известия на Технически университет – Габрово“, вестник „Известник“, сборниците от Международната научна конференция УНИТЕХ'19 и Студентската научна сесия, учебници и ръководства за упражнения.
- Необходимо е да се стимулират преподавателите и научните колективи за публикуване на статии в реферирани научни издания, включително в такива с импакт-фактор, и за представяне на научните резултати в конференции, материалите от които са реферирани, както и да се създават условия за патентоване на научните разработки на преподавателите в съответствие с Правилника за управление на интелектуалната собственост на ТУ–Габрово.
- Университетският център за информационни системи и технологии работи по актуализирането и усъвършенстването на УИС, както и за осигуряването на достъп на потребителите до университетската компютърна мрежа и интернет.
- Университетският център за научни изследвания и технологии успешно администрира договори за научно-приложни разработки, производство и услуги, изпълнявани в научно-производствените лаборатории и Университетското издателство „Васил Априлов“.

4. АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ

4.1. Състояние на академичния състав

Академичният състав на основен трудов договор (ОТД) в ТУ-Габрово, заедно с ТК-Ловеч, се състои от 154 преподаватели, от които хабилитираните преподаватели са 74 (48,1%), а нехабилитираните - 80 (51,9%) - Таблицы 4.1 и 4.2.

Съотношението на хабилитираните към нехабилитираните преподаватели за 2019 г. е показано в Таблица 4.2.

Таблица 4.1. Академичен състав

Основно звено	Проф. дн		Проф. д-р		Доц. дн		Доц. д-р		Гл. ас. д-р; Ст. преподавател д-р		Старши преподавател		Асистент д-р		Асистент		Общо, бр.
	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%	
ФЕЕ	1	2,1	3	6,4	-	-	19	40,4	21	44,7	-	-	-	-	3	6,4	47
ФМУ	3	6,8	3	6,8	-	-	20	45,5	15	34,1	-	-	-	-	3	6,8	44
ФС	1	2,5	-	-	1	2,5	18	45	17	42,5	-	-	1	2,5	2	5	40
ДЕСО	-	-	-	-	-	-	1	7,14	3	21,43	6	42,9	-	-	4	28,6	14
ТУ-Габрово	5	3,5	5	3,4	1	0,7	58	40	57	39,3	6	4,14	1	0,7	12	8,28	145
ТК-Ловеч	-	-	-	-	-	-	3	33,33	4	44,44	-	-	-	-	2	22,22	9
Общо	5	3,25	5	3,25	1	0,65	61	39,6	61	39,6	6	3,9	1	0,65	14	9,09	154

Таблица 4.2. Съотношение между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели

Основно звено	2017 г.					2018 г.					2019 г.				
	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо	Хабил. преп.		Нехаб. преп.		Общо
	Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%		Бр.	%	Бр.	%	
ФЕЕ	26	53,1	23	46,9	49	23	50,0	23	50,0	46	23	48,9	24	51,1	47
ФМУ	25	55,6	20	44,4	45	25	56,8	19	43,2	44	27	61,4	17	38,6	44
ФС	23	57,5	17	42,5	40	21	52,5	19	47,5	40	20	50	20	50	40
ДЕСО	2	14,3	12	85,7	14	2	13,3	13	86,7	15	1	7,14	13	92,9	14
ТУ-Г-во	76	51,3	72	48,7	148	71	49,0	74	51,0	145	71	49,0	74	51,0	145
ТК-Л-ч	1	12,5	7	87,5	8	3	37,5	5	62,5	8	3	33,3	6	66,7	9
ОБЩО	77	49,4	79	50,6	156	74	48,4	79	51,6	153	74	48,1	80	51,9	154

4.2. Развитие на академичния състав

Кадровото развитие на академичния състав в ТУ-Габрово през 2019 година е показано в Таблица 4.3.

Обявени са 13 конкурса за академични длъжности, от които 1 – за академична длъжност „професор”, 3 – за академична длъжност „доцент”, 8 – за академична длъжност „главен асистент” и 1 – за академична длъжност „асистент”. В резултат на проведените конкурси академичната длъжност „професор” е заета от 1 преподавател, академичната длъжност „доцент” – от 2 преподаватели, академичната длъжност „главен асистент” - от 8 преподаватели. През 2019 г. двама преподаватели са придобили образователната и научна степен „доктор”.

Таблица 4.3. Конкурси за академични длъжности, назначени и напуснали преподаватели

Основно звено	Пенсионирани и напуснали преподаватели, бр.			Обявени конкурси, бр.				Назначени преподаватели, бр.		
	Хаб.	Нехаб.	Общо	Ас./ Гл. ас	Доц.	Проф.	Общо	Ас./ Гл.ас	Доц.	Проф.
ФЕЕ	2	-	2	1/5	2	-	8	0/5	1	-
ФМУ	-	-	-	0/1	1	1	3	0/1	1	1
ФС	1	-	1	0/1	-	-	1	0/1	-	-
ДЕСО	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
ТК–Ловеч	-	-	-	0/1	-	-	1	0/1	-	-
ТУ- Габрово	4	-	4	1/7	3	1	12	0/7	-	-
Общо	4	-	4	1/8	3	1	13	0/8	2	1

4.3. Изводи и препоръки

- *Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научноизследователската дейност.*
- *Обявяването на конкурси за академични длъжности се съобразява с приоритетните области на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014-2020 година, препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на Националната агенция за оценяване и акредитация, както и с изискванията за минимален брой на състава на основните звена в ТУ-Габрово при спазване на приетите от Академичния съвет съотношения между хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.*

5. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Международното сътрудничество в ТУ-Габрово се осъществява в съответствие с изискванията на ЗВО, Правилника за работа по програма “Еразъм+”, Ключова дейност 1: Образователна мобилност в Технически университет – Габрово и Правилника за устройството и дейността на Университетския център за международни и национални програми и проекти (УЦМНПП). Дейностите по международното сътрудничество се инициират, координират и реализират от УЦМНПП.

Дейностите по международното сътрудничество са подчинени на следните задачи:

- Създаване на условия за увеличаване на броя на международните и националните проекти, на които ТУ-Габрово е координатор или партньор, чрез разпространяване на информация за отворени за кандидатстване програми и процедури, оказване на съдействие за намиране на подходящи партньори, подпомагане на попълването на документация при подаване на проектни предложения и при изпълнението на дейности по одобрените за финансиране проекти, разпространение на резултатите от проектите.
- Сключване на междуинституционални договори по програма „Еразъм+” и разширяване на възможностите за избор за осъществяване на мобилности.
- Създаване на условия за увеличаване на броя на мобилностите на преподаватели, докторанти и студенти чрез организиране на информационни Еразъм+ дни, съдействие на входящи и изходящи студенти преди, по време и след периода на мобилност, прозрачно прилагане на процедурите за организация на мобилностите, признаване на престоя

и получените кредити, предоставяне на информация за ECTS на студентите, подготовка, актуализация и разпространение на информационния пакет между чуждестранните партньори по двустранните договори.

- Провеждане на преговори с чуждестранни партньорски университети за сключване на договори за съвместно обучение на студенти и докторанти.
- Сключване на нови двустранни договори за сътрудничество с европейски и международни университети.
- Популяризиране на постиженията на ТУ-Габрово в регионален, национален и международен мащаб. Изготвяне на рекламни материали и брошури и представяне на образователните и научните постижения на ТУ-Габрово в медиите. Организиране на съвместни събития с представителите на бизнеса, граждански и неправителствени организации на местно и международно ниво.

За изпълнението на тези задачи са реализирани дейности в следните *направления*:

- Участие в международни и национални образователни и научноизследователски програми.
- Двустранно сътрудничество.
- Участие в международни научни форуми, симпозиуми и конгреси.

5.1. Участие в международни образователни и научноизследователски програми

Международните проекти на ТУ-Габрово са основна форма за поддържане и разширяване на обмена и сътрудничеството на преподаватели, студенти и докторанти. В рамките на Европейските образователни и научноизследователски програми се реализират проекти, които не само решават конкретни задачи, но и позволяват обмен на добри практики и укрепват връзката „обучение – научни изследвания – иновации”.

През 2019 г. ТУ-Габрово участва в разработването и реализирането на 14 проекта, финансирани по международни и национални програми, от които 5 проекта по програма „Еразъм+”, 1 проект по дейност Мария Склодовска-Кюри на Европейската комисия, 4 проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР) и 4 проекта по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” (*Таблица 5.1*).

През 2019 година се запазва тенденцията за увеличаване на проектната активност. Технически университет – Габрово продължава да работи по проекти по трите ключови дейности на програмата „Еразъм+“, което съответства на стремежа за прилагане на интегративен подход в областта на обучението, преподаването и научните изследвания. Продължава работата по национални проекти, финансирани от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020 г.

5.1.1. Програма ЕРАЗЪМ+

Основен принос за разширяване на интеграцията на ТУ-Габрово с европейските университети има участието на Университета в програмата “Еразъм+”.

Ежегодно ТУ-Габрово кандидатства с проектно предложение по програма „Еразъм+“, Ключова дейност 1 „Образователна мобилност за гражданите“.

През 2019 г. ТУ-Габрово подаде проектно предложение по Ключова дейност 1 – „Образователна мобилност за гражданите“, сектор Висше образование, дейност: „Мобилност между програмни и партниращи държави“, с регистрационен номер 2019-1-BG01-КА107-061336. Проектното предложение получи следните оценки за качество за следните партниращи държави: Беларус -74 точки, Украйна - 72,5 точки и Казахстан - 83 точки. Въпреки положителните оценки, проектното предложение не е финансирано поради ограничения в договорените от Центъра за развитие на човешките ресурси средства.

Таблица 5.1. Международни и национални проекти

№	Програма	Проект	Тема	Продължителност	Финансиране за ТУ–Габрово (Кофинансиране)
Програма „Еразъм+“					
1.	ЕРАЗЪМ+ Ключова дейност 1: Образователна мобилност за граждани	2018-1-BG01-КА103-047173 Координатор: проф. д-н Райчо Иларионов Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни	01.06.2018 г. - 30.09.2019 г.	127 305 €
2.	ЕРАЗЪМ+ Ключова дейност 1: Образователна мобилност за граждани	2019-1-BG01-КА103-061312 Координатор: проф. д-н Райчо Иларионов Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни	01.06.2019 г. - 30.09.2020 г.	113 870 €
3.	ЕРАЗЪМ+ Ключова дейност 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	2017-1-BG01-КА202-036327 Контактно лице: проф. д-р Тошко Ненов	Разработване на иновативни подходи за професионално образование с цел стимулиране на кариерната реализация и обучението в сферата на науката, технологиите, инженерството и математиката	01.10.2017 г. - 30.11.2019 г.	39749 €
4.	ЕРАЗЪМ+ Ключова дейност 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики	586297-EPP-1-2017-1-EL-EPPKA2-SVNE-JP Контактно лице: ст. преп. Цветелина Петрова	Активно учене в интернационална инженерна среда (ALIEN)	11.01.2018 г. - 31.01.2020 г.	36205 €
5.	ЕРАЗЪМ+ Ключова дейност 3 Бизнес партньорства в областта на ПОО за обучения на работното място и стажове	585151-EPP-1-2017-1-BG-EPPKA3-VET-APPREN Контактно лице: ст. преп. Ирена Рашкова	Клъстер - стажове за подготвени за нуждите на индустрията бъдещи инженери	01.10.2017 г. - 30.09.2019 г.	53104 € (13277 €)
Програма „Хоризонт 2020“					
6.	Дейности Мария Складовска-Кюри „Европейска нощ на учените“	818879 – REFRESH Контактно лице: доц. д-р Лиляна Русанова	REFRESH (Relate, Experience, Find Research Everywhere and SHare)	01.06.2018 г. - 01.03.2020 г.	6125 €

Таблица 5.1

ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“					
7.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.002-0023 Координатор: проф. д-н Райчо Иларионов	Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“	30.03.2018 г. - 30.11.2023 г.	23 569 719,17 лв.
8.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.002-0006-C02 Контактно лице: проф. д-р Анатолий Александров	Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска (Quasar)	01.06.2018 г. - 01.06.2023 г.	1 408 584 лв.
9.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.002-0002 Контактно лице: доц. д-р Боян Карапнев	Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни (ДИГД)	30.03.2018 г. - 30.12.2023 г.	-
10.	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“	BG05M2OP001-1.001-0008-C01 Контактно лице: проф. д-н Димитър Дичев	„Национален център по мехатроника и чисти технологии“	30.03.2018 г. - 30.12.2023 г.	732 647,84 лв.
Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“					
11.	ОП „Иновации и конкурентоспособност“	BG16RFOP002-1.005-0307- Контактно лице: доц. д-р Красимир Друмев	Разработване на иновативен високоефективен текстилен апликатор за събиране на електрофизиологични данни за целите на телемедицинската диагностика, мониторинга и спешната медицинска реакция	01.08.2018 г. - 31.05.2020 г.	96936,84 лв. (33927,89 лв.)
12.	ОП „Иновации и конкурентоспособност“	BG16RFOP002-1.005-0371- C01 Контактно лице: доц. д-р Георги Рашев	Повишаване на иновативната дейност в „ОСЪМ „АД чрез разработване на произведена иновация - технология за производство на сложни отливки от високоякостен чугун с механични характеристики, надхвърлящи утвърдените в стандарта БДС EN 1563 2012	31.05.2018 г. - 31.05.2020 г.	124 000 лв. (54 950 лв.)
13.	ОП „Иновации и конкурентоспособност“	BG16RFOP002-1.005-0171 Контактно лице: доц. д-р Велимира Тодорова	Разработване на иновативен линейен оптично димен пожарогасител, използващ за детекция на синия спектър на светлината	08.06.2018 г. - 08.06-2020 г.	73850 лв. (25847,50 лв.)

Таблица 5.1

14.	ОП “Иновации и конкурентоспособност“	BG16RFOP002-1.002-0035 Контактно лице: доц. д-р Пламен Цанков	Създаване на иновационна среда и инфраструктура в „Електро Лоджика“ ЕООД за разработването на иновативен продукт – LED паркови и улични осветителни тела“	09.05.2017 г. - 22.08-2019 г.	-
-----	--------------------------------------	--	---	-------------------------------	---

През 2019 г. продължи работата по 3 проекта по програма „Еразъм+“ – Ключова дейност 2 („Разработване на иновативни подходи за професионално образование с цел стимулиране на кариерната реализация и обучението в сферата на науката, технологиите, инженерството и математиката“ и „Активно учене в интернационална инженерна среда“, в който ТУ-Габрово е партньор) и Ключова дейност 3 („Клъстер - стажове за подготвени за нуждите на индустрията бъдещи инженери“).

За качествено управление на програмата административното ръководство на ТУ-Габрово прилага адекватни мерки (финансови, административни и организационни):

- разпространяване на информация за отворени за кандидатстване процедури;
- оказване на съдействие за намиране на подходящи партньори;
- подпомагане на попълването на документация при подаване на проектни предложения;
- усъвършенстване и последователност в прилагането на утвърдените процедури за подбор и академично признаване на кредитите, получени по време на обучение в чужбина на студенти, чрез по-активното включване на декани, зам.-декани по научноизследователска дейност и кадрови потенциал, зам.-декани по учебна дейност и преподаватели;
- увеличаване на броя на междуинституционалните договори и подобряване на географския баланс на мобилностите;
- разяснителна работа сред академичната общност: преподаватели и факултетни Еразъм+ координатори, за подобряване на администрирането на мобилностите и обратната връзка със студентите;
- добра информационна политика сред преподаватели и студенти за популяризиране на мобилностите и усъвършенстване на начина на подбор на студенти и преподаватели;
- прозрачно прилагане на Правилника за натрупване и трансфер на кредити и усъвършенстване на процедурите за признаване на натрупаните в чужбина кредити.

Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни

През 2019 година приключиха дейностите по Договор №2018-1-BG01-КА103-047173 и стартираха дейностите по Договор №2019-1-BG01-КА103-061312 „Образователна мобилност за граждани“, сектор „Висше образование“- Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни.

В рамките на Договор №2019-1-BG01-КА103-061312 са утвърдени нови студентски и преподавателски мобилности, като техният общ бюджет е на стойност 113 870,00 евро:

- Студентска мобилност с цел обучение – 20050,00 евро.
- Студентска мобилност с цел практика – 22440,00 евро.
- Преподавателска мобилност с цел преподаване – 26010,00 евро.
- Мобилност на преподавателски и преподавателски състав с цел обучение – 25770,00 евро.
- Организационна подкрепа – 19600 евро.

Утвърдените и реализирани студентски и преподавателски мобилности за академичните 2018/2019 г. и 2019/2020 г. са показани в Таблица 5.2.

Таблица 5.2. Студентска и преподавателска мобилност

Дейности	2018/2019 г.			2019/2020 г.		
	Бр. участници		Субсидия, Евро Реализирана	Бр. участници		Субсидия, Евро Отпусната/ Реализирана
	Отпус- нати	Реали- зирани		Отпус- нати	Реали- зирани	
Студентска мобилност с цел обучение	12	12	27459	8	2	20050/4471
Студентска мобилност с цел практика	6	6	12969	8	2	22440/8040
Преподавателска мобилност с цел преподаване	19	12	14560	20	10	26010/11855
Мобилност на преподавателски и преподавателски състав - обучение	21	24	26810	20	5	25770/5260
Организационна подкрепа			19950			19600/6650
ОБЩО	58	54	81798	56	19	127 305/49896

В рамките на Договор №2018-1-BG01-КА103-047173 са реализирани 54 мобилности, от които 18 студентски и 36 преподавателски.

Финалният отчет на проекта е одобрен от Центъра за развитие на човешките ресурси, като е отбелязано, че е постигнат висок процент на удовлетвореност на участниците, 100% признаване на натрупаните кредити в резултат на студентска мобилност с цел обучение и добро ниво на усвояване на отпуснатите средства (89,71%).

Реализираните преподавателски мобилности са общо 36, като 12 преподаватели са участвали в учебния процес на 6 европейски висши училища. Географското разпределение на преподавателските мобилности с цел преподаване по държави е, както следва: Германия – 4, Република Чехия – 4, Гърция – 2 и Латвия – 2. Преподаватели от ТУ-Габрово са изнасяли лекции и презентации по актуални за науката и практиката проблеми. В рамките на проекта 24 преподаватели са реализирали обучение в партньорски университети. През академичната 2018/2019 г. се запазва тенденцията за включване на преподаватели в програмата.

Студентската мобилност с цел обучение и практика обхваща общо 18 студенти, от които 12 студенти са се обучавали в партньорски университети от Германия, Литва и Република Чехия, а 6 студенти са реализирали стаж в предприятия и университети. Сериозен интерес за студентите представлява съвместното обучение за придобиване на двойни дипломи, осъществявано с Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия. Технологичният университет в Бърно, Република Чехия също е предпочитано място за обучение. През 2019 г. студенти от ТУ-Габрово са се обучавали и в Университета за приложни науки - Франкфурт и Университета за приложни науки - Розенхайм, Германия.

В рамките на Договор №2019-1-BG01-КА103-061312 до този момент са реализирани 19 мобилности, от които 4 студентски и 15 преподавателски. Обучение в рамките на зимен семестър е реализирано от 2 студенти, които се обучават в Технологичния университет в Бърно, Република Чехия и в Университета за приложни науки – Шмалкалден, Германия. От отпуснатите 8 мобилности с цел практика са реализирани 2 мобилности. До приключване на проекта през месец септември 2020 г. се очаква да се реализират всички планирани студентски мобилности.

Липсата на дългосрочно планиране от страна на студентите, особено по отношение на участието в програма „Еразъм+“, създава известни проблеми и различия между планирани и осъществени мобилности. Въпреки че програмата „Еразъм+“ е разпознаваема сред студентите, все още не може да се установи категорична тенденция на нарастване на броя на

студентските мобилности. Практиката за съвместно обучение в бакалавърски и магистърски специалности с партньорски университети се оказва съществен мотив за студентите да предприемат мобилност с цел обучение.

По Договор №2018-1-BG01-КА103-047173 през академичната 2018/2019 г. е реализирана входяща студентска мобилност с цел обучение на 1 чуждестранен студент от Университета в Малага, Испания и 30 входящи преподавателски мобилности, като 23 преподаватели от партньорски университети са изнасяли лекции пред студенти от ТУ-Габрово, а 7 преподаватели са обменяли добри практики в областта на обучението и изследванията.

Входящата студентска мобилност не съответства на потенциала на ТУ-Габрово и изисква по-целенасочени усилия от академичния състав. С оглед по-доброто администриране на дейностите по програма „Еразъм+“ и по-бързото информиране на входящи Еразъм+ студенти още през 2017 г. са предприети действия за публикуване на интернет страницата на Университета на дисциплини, включени в учебните планове за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, за които може да се осигури обучение на чужд език. Въпреки това обучението на чужд език продължава да бъде предизвикателство.

Реализирането на обмен на преподаватели, студенти и докторанти с други висши училища в чужбина се осъществява на основата на междуинституционални споразумения. През 2019 година са подписани 4 нови договора по програма „Еразъм+“ в различни области на знанието със следните университети:

- ✓ Maltepe University, Turkey;
- ✓ Mother Teresa University in Skopje, Republic of North Macedonia;
- ✓ University of Information Science and Technology “St Paul the Apostle“, Republic of North Macedonia;
- ✓ International Hellenic University Kavala University Campus, Greece.

Разширен е и е преподписан договорът с Belarusian National Technical University, Belarus.

Подписаните нови договори са създали условия за реализация на 2 входящи преподавателски мобилности в ТУ-Габрово и на 3 мобилности на преподаватели от ТУ-Габрово с цел обучение в новите партньорски университети.

Анализът на данните позволява да се направят следните изводи:

- През академичната 2018/2019 г. броят на осъществените студентски мобилности съвпада с договорирания. Недостатъчната езикова подготовка е съществен мотив за отказ от мобилност. Реализираните информационни Еразъм+ дни през месец март и месец октомври 2019 г., оказваната подкрепа по време на кандидатстване и академичното признаване на престоя в приемащата институция се приемат добре от студентите и влияят върху тяхната мотивация. Важен мотив за студентите да предприемат мобилност са споделяният опит от техни колеги и договорите за съвместно обучение с партньорски университети.
- Факултетните Еразъм+ координатори – зам.-деканите по научноизследователска дейност и кадрови потенциал, осъществяват активна информационна кампания сред преподаватели и студенти, прилагат прозрачно утвърдените процедури за подбор на участниците и академично признаване на периодите на обучение и практика в чужбина и съдействат за по-бързата адаптация на студентите в приемащата институция.
- Комисиите по учебна дейност и трансфер на кредити на основните звена прилагат последователно процедурите за признаване на кредити, придобити в друго висше училище, или на кредити по сходни дисциплини от друга специалност въз основа на представена официално заверена академична справка и документ за потвърждение на периода на мобилност. През отчетната година се наблюдава пълно признаване на натрупаните кредити на студенти, реализирали мобилност с цел обучение.
- Продължава отпечатването на брошури, рекламни материали и публикации за Еразъм+ дейностите на уеб страницата на Университета, във вестник „Известник“ и в регионални медии. През 2019 г. е сключен договор с изпълнител по открита

процедура с предмет изработка и доставка на печатни и рекламно-информационни материали по проект №2019-1-BG01-KA103-061312 „Мобилност на студенти и персонал от висши училища между програмни страни”.

- Периодично се обновява цялата информация за програмата „Еразъм+” на уеб страницата на ТУ-Габрово. Списъкът с партньорските университети се допълва постоянно.
- На разположение в уеб страницата на ТУ–Габрово са всички необходими документи (заявление, декларации, тристранно споразумение, отчети и др.) за всеки вид мобилност както за пристигащи, така и за заминаващи преподаватели, административен състав и студенти.
- Поддържа се пълна информация за всяка мобилност в системата на Европейския съюз – Mobility Tool. Всеки участник в програмата подава online отчети след реализирана мобилност.
- Интересът на преподавателите към мобилност с цел преподаване и обучение е сравнително постоянен. Наблюдава се тенденция за включване на нови участници в програмата.
- Студентите демонстрират сериозен интерес към програмата и едновременно с това и известни притеснения, произтичащи от нивото на владеене на език и несигурност в студентското състояние.
- Поддържането на непрекъснат контакт със студентите, оказването на съдействие преди, по време и след мобилността са важни фактори при взимането на решение за реализиране на мобилност. Необходимо е по-активно участие на преподавателите от катедрите за насърчаване на студентите да предприемат мобилност.
- Необходими са повече усилия за увеличаване на броя на входящите Еразъм+ студенти, както и подобряване на академичните и битови условия по време на техния престой.

5.1.2. Програма „Хоризонт 2020“

През 2019 г. ТУ-Габрово участва като партньор в проект РЕФРЕШ, финансиран от Европейската комисия по дейностите Мария Склодовска-Кюри на програма „Хоризонт 2020“. Основната цел на проекта е да се повиши осведомеността на широката общественост относно научноизследователските и иновационните дейности, да се увеличи общественото признание на труда на изследователите, да се разбере въздействието на работата на изследователите върху ежедневието на гражданите, да се насърчат младите хора да започнат изследователска дейност и кариера. Съгласно годишната работна програма ТУ-Габрово се включи в „Европейската нощ на учените“ на 29.09.2019 г. с поредица от събития и взе участие в дейността „Посланици РЕФРЕШ“.

5.2. Национални оперативни програми, съфинансирани от Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие

5.2.1. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”

Технически университет – Габрово участва в следните проекти, финансирани по Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, процедура „Изграждане и развитие на центрове за компетентност”:

- BG05M2OP001-1.002-0023 „Център за компетентност Интелигентни мехатронни, еко-и енергоспестяващи системи и технологии“;
- BG05M2OP001-1.002-0006-C02 „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска” (Quasar);
- BG05M2OP001-1.002-0002 „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни“ (ДИГД);
- BG05M2OP001-1.001-0008-C01 „Национален център по мехатроника и чисти технологии“.

През 2019 година продължава изпълнението на дейностите по проектите, съгласно сключените договори.

5.2.2. Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност ”

През 2019 г. ТУ-Габрово продължава участието си като партньор в следните проекти, финансирани по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“:

- BG16RFOP002-1.005-0307 „Разработване на иновативен високоефективен текстилен апликатор за събиране на електрофизиологични данни за целите на телемедицинската диагностика, мониторинга и спешната медицинска реакция“. Бенефициент по проекта е фирма „България-Текс“ АД, Казанлък. Проектът е с продължителност от 01.08.2018 г. до 31.05.2020 г.
- BG16RFOP002-1.005-0371-C01 „Повишаване на иновационната дейност в „ОСЪМ“ АД чрез разработването на производствена иновация – технология за производство на сложни отливки от високоякостен чугун с механични характеристики, надхвърлящи утвърдените в стандарта БДС EN 1563 2012“. Проектът е с продължителност от 31.05.2018 г. до 31.05.2020 г.
- BG16RFOP002-1.005-0171 „Разработване на иновативен линеен оптично-димен пожароизвестител, използващ за детекция синия спектър на светлината“, с продължителност от 08.06.2018 г. до 08.06-2020 г.
- BG16RFOP002-1.002-0035 „Създаване на иновационна среда и инфраструктура в „Електро Лоджика“ ЕООД за разработването на иновативен продукт – LED паркови и улични осветителни тела“. Проектът е с продължителност от 09.05.2017 г. до 22.08.2019 г.

Броят на участниците по оперативни програми и международни проекти и справка за разходите за възнаграждения през 2019 г. са представени в *Таблица 5.3*.

5.3. Двустранно сътрудничество

През 2019 г. се запазва и развива традиционното сътрудничество на Университета с висши училища в чужбина на основата на сключените двустранни договори в области и форми, доказали своята ефективност. Технически университет – Габрово поддържа контакти с 85 чуждестранни висши училища от 30 страни.

5.4. Командировки в чужбина и участие в международни научни форуми

Участието в научни конференции, симпозиуми и работни срещи по проекти са форма за поддържане и разширяване на обмена и сътрудничеството на преподаватели и докторанти. В *Таблица 5.4* са показани реализираните командировки на академичния състав в чужбина за периода 2017-2019 г.

Технически университет - Габрово насърчава чрез финансово подпомагане краткосрочни командировки за участие на преподаватели в международни конференции, симпозиуми и семинари. През 2019 г. са реализирани 55 командировки на академичния състав в чужбина.

През 2019 г. преподавателите са участвали в работни срещи по проекти. Броят на командировките по международните проекти е определен от техните работни програми и е представен в *Таблица 5.5*.

През отчетния период ТУ–Габрово оказва частично финансово съдействие, а в някои случаи и пълно покриване на финансовите разходи, при участие на преподаватели и докторанти в международни научни конференции, семинари и симпозиуми (*Таблица 5.6*).

5.5. Участие в международни асоциации

През 2019 година ТУ–Габрово поддържа участието си в следните международни асоциации: Регионална мрежа на инженерите за развитие към ЮНЕСКО (UNESCO RENED), Европейска университетска асоциация (EUA), Асоциация на ректорите и деканите на техническите университети от страните на Балканския полуостров, Сдружение на университетите от Европа и Азия (EURAS), Международна асоциация по инженерна

педагогика, Европейска асоциация на националните технически съюзи (FEANI), Институт на инженерите по електротехника и електроника (IEEE).

Таблица 5.3. Справка за разходите за възнаграждения и за броя на участниците по оперативни програми и международни проекти за 2018 г.

Проект	Брой участници			Разходи за възнаграждения, лв.		
	Граждански договори	Трудови правоотношения	ОБЩО	Граждански договори	Трудови правоотношения	ОБЩО
Международни проекти						
Еразъм+ 2018-1-BG01-КА103-047173	0	8	8	0	36132	36132
Еразъм – 2017-1-BG01-КА202-036327	0	11	11	0	30867	30867
585151-EPP-1-2017-1-BG-EPPKA3-VET-APPREN	0	11	11	0	13400	13400
586297-EPP-1-2017-1-EL-EPPKA2-CBHE-JP	0	11	11	0	16823	16823
818879 – REFRESH	0	8	8	0	1424	1424
Общо за МП	0	49	49	0	98646	98646
Оперативни програми						
BG05M20P001-1.002-0023	0	46	46	0	132 985	132 985
BG16RFOP002-1.005-0307	0	3	3	0	48372	48372
BG16RFOP002-1.005-0371	0	7	7	0	63590	63590
BG16RFOP002-1.005-0171	0	2	2	0	36471	36471
BG05M20P001-1.002-0006	0	1	1	0	480	480
BG05M20P001-1.001-0008	0	5	5	0	12555	12555
Общо за ОП	0	64	64	0	294 453	294 453
ВСИЧКО	0	113	113	0	393 099	393 099

Таблица 5.4. Командировки на академичния състав в чужбина

№	Цел на командировката	Брой участници		
		2017 г.	2018 г.	2019 г.
1.	Семинари	5	10	24
2.	Конгреси	2		1
3.	Симпозиум	3		
5.	Работни срещи по проекти	9	14	7
6.	Конференции	12	8	23
Общ брой командировки		31	32	55

Таблица 5.5. Брой командировки по международни проекти за 2019 г.

Програма/Проект	Брой командировки
„Еразъм +“/Разработване на иновативни подходи за професионално образование с цел стимулиране на кариерната реализация и обучението в сферата на науката, технологиите, инженерството и математиката	3
„Еразъм +“/Активно учене в интернационална инженерна среда (ALIEN)	4
ОБЩО	7

Таблица 5.6. Участие на преподаватели и докторанти в международни научни прояви

Конференция/Симпозиум	Място на провеждане	Брой участия
X МНК „Международен диалог Изток-Запад“	Международен славянски университет „Гаврило Романович Державин“, Република Северна Македония	2
V МНК по напредъка в статистиката ICAS 2019	Атина, Гърция	2
LIV МНК по информатика, комуникационни и енергийни системи и технологии ICEST 2019	Охрид, Република Северна Македония	3
МНК „Contemporary Materials 2019“	Баня Лука, Босна и Херцеговина.	3
МНК „Телекомуникации, информатика, енергетика и мениджмънт“ (TIEM 2019)	Технологичен институт на Източна Македония и Тракия на Международен гръцки университет, гр. Кавала, Гърция	7
МНК по електромобили „Electric Vehicles International Conference & Show“ (EV 2019).	Букурещ, Румъния	4
СЕЕС форум и научна конференция “The Belt and Road”	Научно-образователен център за технологичен обмен” към Технологичен университет – Нинбо, Народна Република Китай	2
ОБЩО		23

5.6. Университетски кариерен център

Дейността на Университетския кариерен център (УКЦ) през 2019 година е в няколко направления:

- *Поддържане на информационен масив с данни на регистрираните в УКЦ студенти*

Поддържа се информационен масив от действащи студенти, необходим за осъществяване на студентски стажове и заемане на работни места, провеждане на презентации и посещения на фирми. Регистрирането на студентите в УКЦ се осъществява чрез посещение в УКЦ, намиращ се в Университетската библиотека, и чрез регистрационни карти при записване в ТУ–Габрово.

- *Събиране на информация за реализацията на завършилите студенти*

Въз основа на информационната база данни за завършващи студенти, УКЦ следи реализацията на випускниците в момента на тяхното дипломиране. Информацията, свързана с реализацията, се събира с помощта на бланки, предоставени на завършващите обучението си студенти в деня на дипломната защита или държавния изпит (Таблицы 5.7 и 5.8).

- *Осъществяване на връзка с работодателите и потребителите на кадри*

Връзките с работодателите се осъществяват чрез организиране и провеждане на презентации на фирми от страната и чужбина пред студентите и преподавателския състав на

ТУ–Габрово. На проведените през 2019 г. срещи с фирми представителите им са предоставили на студентите информация относно предстоящи стажантски програми и свободни работни позиции.

Информацията относно провеждането на работни срещи с работодатели своевременно е оповестявана посредством: създадения сайт на УКЦ; уведомителни писма, изпратени по електронна поща на регистриралите се студенти; обяви на информационните табла на УКЦ във всички учебни корпуси на ТУ–Габрово.

През 2019 г. УКЦ е организиран презентации и семинари пред студенти и преподаватели от ТУ–Габрово на следните фирми и организации: „Йота Волт” ЕООД; „АББ България” ЕООД.

Таблица 5.7. Реализация на завършили студенти, ОКС „бакалавър”

Основно звено	Вид реализация				
	Пряко заети в професионалната област	Непряко заети в професионалната област	Заети извън професионалната област	Без реализация	Общо
ФЕЕ	52	6	18	50	126
ФМУ	91	13	11	16	131
ФС	45	14	44	29	132
ТУ-Габрово	188	33	73	95	389

Таблица 5.8. Реализация на завършили студенти, ОКС „магистър”

Основно звено	Вид реализация				
	Пряко заети в професионалната област	Непряко заети в професионалната област	Заети извън професионалната област	Без реализация	Общо
ФЕЕ	51	13	6	12	82
ФМУ	45	14	5	5	69
ФС	46	13	22	19	100
ТУ-Габрово	142	40	33	36	251

- *Обяви за работа и стаж*

Една от основните задачи на УКЦ е да предоставя информация за свободни позиции в различните фирми, сътруднически си с Центъра. През 2019 г. са получени и обработени обяви за свободни работни позиции на следните фирми: „LEONI”; „УниКредит”; „Палфингер Продукционстехник България”; „ВАПТЕХ”; e//marketing; „Аксес Консултанси”; Язаки България”; „Antelope Audio”.

През отчетния период в УКЦ са постъпили обяви за стажове и стажантски позиции от следните компании: Енерго-Про”; „ДАВИД Холдинг”; АЕЦ „Козлодуй”; e//marketing; СКФ; Държавна администрация; „Melexis”; „Antelope Audio”; „Photolitics”; „Либхер-Хаусгерете Марица”.

- *Организиране на посещения във фирми за студентите на ТУ-Габрово*

Университетският кариерен център е в основата на организирането на посещения във водещи компании в страната. В посещенията са участвали студенти от всички факултети. През 2019 г. са проведени организирани посещения в следните фирми; „Мултивак”; „Идеал-Стандарт” - Севлиево; „АББ България”, клон Севлиево.

- *Организиране на Дни на кариерата в ТУ-Габрово*

През 2017 г. за пръв път са организирани Дни на Кариерата в ТУ-Габрово. Мероприятието е проведено в сътрудничество с Агенцията за подбор на персонал „JobTiger“. Оттогава, всяка пролет УКЦ организира този форум за кариерно развитие, като в него ежегодно участват над 20 водещи компании в България.

През 2019 г. УКЦ, съвместно с JobTiger, организира IT дни на кариерата, насочени към студенти, ориентирани към информационните и компютърни технологии.

- *Организиране на състезания*

През 2019 г. УКЦ, съвместно с преподаватели от ТУ-Габрово и със съдействието на външни фирми, организира и проведе следните състезания с професионална насоченост: Състезание по 3D моделиране с Autodesk Inventor – организирано съвместно с фирма VMG DATA; Състезание по приложна електроника – организирано съвместно с фирма „Елимекс“.

- *Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни)*

През 2019 г. е усъвършенствана изградената Общност на възпитаниците на Технически университет – Габрово (Алумни). Това е структура, имаща за цел да съдейства за поддържане на връзката между успешно завършилите студенти и Технически университет - Габрово. За функционирането на Общността е създаден сайт: <http://umis.tugab.bg/real/>, където завършилите студенти могат да се регистрират и да получават известия за предстоящи събития в Университета.

5.7. Изводи и препоръки

- *Организирането и реализирането на сътрудничеството на ТУ–Габрово с други висши училища и организации се извършват в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование и вътрешно-нормативната уредба на Университета. Дейностите, свързани с поддържане на връзки с университети и чуждестранни организации, подпомагане на участието на екипи от ТУ–Габрово в международни програми на Европейската комисия и други организации, работа по двустранни международни договори, подкрепа на студенти, докторанти и преподаватели за обучението им в чужбина и осъществяване на мобилност, са приоритетни в развитието на ТУ–Габрово.*
- *Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ-Габрово е в договорни отношения. Университетът поддържа контакти с 85 висши училища.*
- *Преподавателският състав участва в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и оперативните програми, което спомага за приобщаване на ТУ-Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство. През 2019 г. ТУ-Габрово работи по 14 проекта, финансирани по програма „Еразъм+“, програма „Хоризонт 2020“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.*
- *В ТУ-Габрово активно се реализират дейностите, свързани с мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски състав по програма „Еразъм+“ в рамките на подписаните 83 споразумения за двустранно сътрудничество с партньорски университети от програмни страни.*
- *Технически университет - Габрово подпомага финансово участието на преподаватели и докторанти в международни научни форуми, което създава добри условия за публикуване в чужбина и установяване на нови професионални контакти.*
- *Развитието на ефективна и последователна международна дейност на регионално и европейско ниво спомага за издигане имиджа на Университета и допринася за*

търсенето му като надежден партньор в образователни и научноизследователски проекти.

- *Университетският кариерен център изпълнява ролята на посредник между ТУ–Габрово и потребителите на кадри, като дейността му е насочена към практическата подготовка и професионалното ориентиране на студентите, както и към мониторинг на тяхната реализация.*

6. АКРЕДИТАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

6.1. Акредитация

Дейностите, свързани с акредитацията в ТУ-Габрово през 2019 г., са в направленията:

- програмна акредитация на професионални направления;
- програмна акредитация на докторски програми;
- следакредитационно наблюдение и контрол (САНК) на професионални направления;
- следакредитационно наблюдение и контрол на докторски програми;
- актуализация и приемане на нови вътрешно-нормативни документи.

Планирането и организирането на дейностите, свързани с програмната акредитация на професионални направления и докторски програми и САНК, е извършвано от Центъра за рейтинг и акредитация и от факултетните комисии за акредитация, САНК и рейтинг. За всяка акредитационна процедура към тези комисии са сформирани работни групи за подготовка на необходимата документация. Методическото ръководство и мониторингът на подготовката на материалите за акредитационните процедури са извършвани от Центъра за рейтинг и акредитация.

6.1.1. Програмна акредитация на професионални направления и докторски програми

- *Подготовка на документация и откриване на процедури за акредитация*

В съответствие със ЗВО, Правилника за дейността на Националната агенция за оценяване и акредитация и утвърдения График за програмна акредитация и САНК в ТУ–Габрово, в НАОА е представена документация за програмна акредитация на:

- докторски програми „Приложна механика”, „Машинознание и машинни елементи”, „Теория на механизмите, машините и автоматичните линии” и „Точно уредостроене” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство;
- докторски програми „Светлинна техника и източници на светлина”, „Електроснабдяване и електрообзавеждане” и „Електромеханика” от професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика.

Документацията е разработена в съответствие с критериите на НАОА за програмна акредитация на професионално направление/докторска програма в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

С Решение на Постоянната комисия по технически науки на НАОА са открита процедури за програмна акредитация на:

- докторски програми „Приложна механика”, „Машинознание и машинни елементи”, „Теория на механизмите, машините и автоматичните линии” и „Точно уредостроене” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство;
- докторски програми „Светлинна техника и източници на светлина”, „Електроснабдяване и електрообзавеждане” и „Електромеханика” от професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика.

- *Посещения на експертни групи на НАОА за програмна акредитация*

През 2019 г. в ТУ–Габрово са посрещнати експертната групи на НАОА за програмна акредитация на:

- професионални направления 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание;

- докторски програми „Хидравлични и пневматични задвижващи системи”, „Технология на текстилните материали”, „Машини и съоръжения за леката промишленост”, „Метрология и метрологично осигуряване”, „Технология на машиностроенето”, „Металорежещи машини и системи”, „Рязане на материалите и режещи инструменти” и „Строителна механика, съпротивление на материалите” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство;

- докторска програма „Промислена топлотехника” от професионално направление 5.4 Енергетика;

- докторска програма „Материалознание и технология на машиностроителните материали” от професионално направление 5.6 Материали и материалознание.

На експертните групи са предоставени изисканите от тях допълнителни материали, нови доказателства и актуализирана информация за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие с ESG - част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

- *Приключили процедури за програмна акредитация*

През 2019 г. успешно са приключили процедурите за програмна акредитация на (Таблица 6.1):

- професионални направления 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание (Таблица 6.1);

- докторски програми: „Хидравлични и пневматични задвижващи системи” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство; „Промислена топлотехника” от професионално направление 5.4 Енергетика (Таблица 6.2).

Таблица 6.1. Акредитирани професионални направления

Професионално направление	ОКС	Дата на решението на ПК	Акр. оценка	Образователен капацитет	Срок на валидност на акредитацията
5.1 Машинно инженерство	Професионален бакалавър	31.05.2019 г./ Протокол №15 на ПКТН	9,23	180 студенти редовна форма на обучение	31.05.2025 г. (шест години)
	Бакалавър			1040 студенти редовна и задочна форма на обучение	
	Магистър			180 студенти редовна, задочна и дистанционна форма на обучение	
5.6 Материали и материалознание	Бакалавър	19.04.2019 г./ Протокол №12 на ПКТН	9,07	225 студенти редовна и задочна форма на	19.04.2025 г. (шест години)
	Магистър			75 студенти редовна и задочна форма на обучение	
	Магистър			340 студенти редовна и задочна форма на обучение	
ПКТН – Постоянна комисия по технически науки					

Таблица 6.2. Акредитирани докторски програми

Професионално направление	Докторска програма	Акредитационна оценка	Решение на ПКТН	Срок на валидност на акредитацията
5.1 Машинно инженерство	Хидравлични и пневматични задвижващи системи	8,78	Протокол №19/28.06.2019 г. на ПКТН	28.06.2024 г. (пет години)
5.4 Енергетика	Промислена топлотехника	9,07	Протокол №19/28.06.2019 г. на ПКТН	28.06.2025 г. (шест години)
ПКТН – Постоянна комисия по технически науки				

6.1.2. Следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления и докторски програми

С цел повишаване на качеството на обучение и във връзка с решенията и заключенията на Постоянната комисия по технически науки и военно дело/Постоянната комисия по технически науки, Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности и на Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА, формулирани при програмната акредитация на професионални направления и докторски програми в ТУ-Габрово, са разработени и приети от Академичния съвет:

- Доклади за изпълнение на задължителните препоръки на Постоянната комисия по технически науки/Постоянната комисия по технически науки и военно дело, дадени при програмната акредитация на професионални направления 5.2 Електротехника и електроника и автоматика (Протокол №29/02.10.2015 г.) и 5.3 Комуникационна и компютърна техника (Протокол №28/25.09.2015 г.), за четиригодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Постоянната комисия по стопански науки и управление, дадени при програмната акредитация на професионално направление 3.7 Администрация и управление (Протокол №25/28.12.2016 г.), за двугодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Постоянната комисия по стопански науки и управление, дадени при програмната акредитация на професионално направление 3.8 Икономика (Протокол №15/29.06.2016 г.), за тригодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Постоянната комисия по технически науки, дадени при програмната акредитация на професионално направление 5.13 Общо инженерство (Протокол №1/19.01.2018 г.), за едногодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Постоянната комисия по педагогически науки и социални дейности, дадени при програмната акредитация на професионално направление 3.4 Социални дейности (Протокол №15/16.07.2018 г.), за едногодишния следакредитационен период.

- Доклади за изпълнение на задължителните препоръки на Постоянната комисия по технически науки, дадени при програмната акредитация на докторски програми „Автоматизация на инженерния труд и системи за автоматизирано проектиране”, „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление” и „Компютърни системи, комплекси и мрежи” от професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника, за двугодишния следакредитационен период.

- Доклад за изпълнение на задължителните препоръки на Постоянната комисия по технически науки, дадени при програмната акредитация на докторска програма „Комуника-

ционни мрежи и системи” от професионално направление 5.3 Комуникационна и компютърна техника, за четиригодишния следакредитационен период.

Тези документи са разработени след анализ на резултатите от програмната акредитация на професионални направления 3.4, 3.7, 3.8, 5.2, 5.3 и 5.13 и на цитираните докторски програми на катедрени съвети на профилиращите и обучаващите катедри, както и на факултетни съвети на факултети „Електротехника и електроника“, „Машиностроене и уредостроене” и „Стопански”. Те показват, че са предприети коригиращи действия в съответствие със Системата за управление на качеството в ТУ–Габрово за изпълнение на препоръките на постоянните комисии на НАОА. С цел огласяване на предприетите мерки за повишаване на качеството на обучение след акредитации, разработените доклади за изпълнение на препоръките са публикувани в Университетската информационна система на ТУ–Габрово - <http://umis.tugab.bg/studenti/merkikachestvo1.php?hide=1>.

През 2019 г. успешно приключи в НАОА процедурата за САНК на професионално направление 3.8 Икономика.

6.2. Система за управление на качеството

В Технически университет - Габрово функционира и перманентно се подобрява Система за управление на качеството (СУК) в съответствие с изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. Поставените цели по качеството са: утвърждаване на ТУ-Габрово като конкурентоспособен университет, предлагащ модерно обучение с гарантирано качество, съобразено с динамичните промени на пазара на труда; устойчиво развитие на ТУ-Габрово в трите ключови области - образование, научни изследвания и бизнес; съвместяване на традиции и иновации в образователния процес и научноизследователската дейност; достигане на европейските стандарти в областта на обучението на студенти и докторанти и утвърждаване и развитие на модела на бизнес-ориентираното обучение, гарантиращ успешна професионална реализация.

На 28.02.2019 г. е утвърдена от Ректора на ТУ-Габрово Програма (годишен план) за вътрешни одити. Обект на одити са: ръководство на ТУ-Габрово – Ректор, зам.-ректори, ръководител АСС, факултети „Електротехника и електроника”, „Машиностроене и уредостроене” и „Стопански”, Технически колеж – Ловеч, Център по качество на обучението и други - общо 10 университетски звена.

В периода от 15.11.2019 г. до 29.11.2019 г. са проведени планираните вътрешни одити. В резултат на одитирането са изготвени 10 обобщени доклада, включващи оценка за степента на съответствие, констатираните пропуски и препоръки за подобряване.

В изпълнение на Заповед №3-01-457/07.12.2018 г. на Ректора на ТУ-Габрово планоно са анкетирани 293 студенти, обучавани от преподавателите, включени в заповедта за атестиране през 2019 г. Резултатите са представени на зам.-деканите на трите факултета.

В изпълнение на Заповед №3-01-215/25.04.2019 г. на Ректора на ТУ-Габрово са извършени извънпланови вътрешни одити на докторски програми „Точно уредостроене”, „Приложна механика” и „Теория на механизмите, машините и автоматичните линии” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство във факултет „Машиностроене и уредостроене“.

Проведено е анкетно проучване на 12 докторанти. Докладите от извънплановия одит са представени на Декана на факултет „Машиностроене и уредостроене“.

Във връзка с кандидатстудентския прием са извършени анкетни проучвания на 491 кандидат-студенти и на 509 новоприети студенти от трите факултета. Резултатите са представени на Деканите на факултетите.

Съгласно Заповед на Ректора на ТУ-Габрово са извършени анкетни проучвания на 674 завършващи студенти, ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър”. Резултатите са представени на Деканите на факултетите.

Общият брой проведени и обработени анкетни проучвания за 2019 г. е 1979 (за факултет „Машиностроене и уредостроене“ – 673, за факултет „Електротехника и електроника“ - 841 и за факултет „Стопански“ – 465).

Общата оценка на проведения ресертификационен одит на Системата за управление на качеството от представители на DQS GmbH, е че СУК в пълна степен е ефикасна и удовлетворява изискванията на стандарт БДС EN ISO 9001:2015. В доклада на сертифициращия орган (Reg. №290800 QM15) одиторският екип предлага на DQS сертификатът да се продължи с нов тригодишен период до 18.10.2022 г.

Популяризирането на резултатите от функционирането на Системата за управление на качеството се осъществява като в Университетската информационна система периодично се публикуват докладите от одитите на СУК, решенията на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА при акредитация и следакредитационно наблюдение и контрол на професионални направления и докторски програми, както и предприетите мерки за подобряване на качеството и получените сертификати.

Центърът по качество на обучението оказва постоянно съдействие при подготовката на документация за институционална акредитация, програмна акредитация и САНК на професионални направления и докторски програми.

6.3. Изводи и препоръки

- *Дейностите, свързани с програмна акредитация на професионални направления и докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол, са извършвани в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника на Националната агенция за оценяване и акредитация, критериалните системи за програмна акредитация, процедурите за следакредитационно наблюдение и контрол на НАОА и Системата за управление на качеството в ТУ–Габрово.*
- *Технически университет – Габрово получи програмна акредитация на професионални направления 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание с общи оценки по критериите съответно 9,23 и 9,07 и срок на валидност на акредитацията – шест години.*
- *Успешно приключиха процедурите за програмна акредитация на докторски програми „Хидравлични и пневматични задвижващи системи” от професионално направление 5.1 Машинно инженерство и „Промислена топлотехника” от професионално направление 5.4 Енергетика с общи оценки по критериите 8,78 и 9,07 и срок на валидност на акредитацията - съответно пет и шест години.*
- *Разкрити са процедури за програмна акредитация на четири докторски програми от професионално направление 5.1 Машинно инженерство и на три докторски програми от професионално направление 5.2 Електротехника, електроника и автоматика.*
- *Препоръките на Акредитационния съвет и на постоянните комисии на НАОА се изпълняват при спазване на посочените срокове, като изпълнението им се документира чрез решения на катедрени съвети, факултетни съвети, Съвет на Колежа и Академичен съвет. Разработените и приети доклади за изпълнение на задължителните препоръки, дадени при програмната акредитация на професионални направления и докторски програми, са публикувани в Университетската информационна система.*
- *В ТУ–Габрово успешно функционира Система за управление на качеството, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015. Сертификатът е със срок на валидност до 18.10.2022 г.*

7. АДМИНИСТРАТИВНО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Усилията и задълженията на Административно-стопанския сектор при ТУ-Габрово през 2019 г. са насочени към:

- ✓ създаване на оптимални условия за осъществяване на основния предмет на дейност на Университета - обучение и научни изследвания;
- ✓ управление на собствеността и приходите от нея с грижата на добър стопанин;
- ✓ намаляване на разходите за електроенергия и топлоенергия, вода, материали за домакинства;
- ✓ контрол по изпълнението на предписанията на Регионалната здравна инспекция, Инспекцията по храните, органите на Противопожарна охрана и Инспекцията по труда.

7.1. Административна дейност

7.1.1. Обезпечаване на провеждането на процедурите по ЗДС, ЗОП

Задължения на администрацията са подготовката, организацията и провеждането на процедурите за отдаване под наем, доставка на машини, съоръжения, стоки и услуги, възлагането на строително-ремонтни дейности, продажбата на движими вещи - частна държавна собственост.

През отчетния период в Регистъра на договорите са вписани общо 155 документа (договори и анекси), сред които договори за наем, абонаментно поддържане и изработка, договори за доставка на услуги, стоки и машини, договори за съвместна дейност, за строително-ремонтни работи, за сътрудничество и др.

Проведени са 30 открити процедури по смисъла на ЗОП, 3 процедури чрез публично състезание, 6 процедури чрез договаряне без предварително обявление и 1 процедура чрез събиране на оферти с обява. Въз основа на тях са сключени договори за доставки, строителство или услуги.

Документалната и организационната подготовка на съществена част от проведените процедури и поети ангажменти, както и последващият контрол по изпълнение на договорените текстове са задължение и отговорност на Административно-стопанския сектор.

7.1.2. Обезпечаване на дейността

През 2019 г., във връзка с дейността на ТУ-Габрово, са извършени разходи за (Таблица 7.1):

- канцеларски материали – 19645 лева към фирма, избрана за доставчик след проведена процедура по ЗОП;
- печатни и копирни услуги – ТУ-Габрово използва базата към УЦНИТ;
- телефон и GSM услуги – 9289 лева към фирма БТК АД, гр. София.

Таблица 7.1. Разходи за канцеларски материали, телефон и GSM услуги, лв.

№	Показатели	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
1.	Канцеларски материали	12049	8684	8816	19645
2.	Телефон и GSM услуги	20021	20012	16073	9289

*За 2019г. посочените суми включват разходи за ТУ-Габрово и ТК-Ловеч

7.1.3. Условия на труд

Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в ТУ-Габрово се извършва съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите.

В ТУ–Габрово е оформена и се поддържа изискващата се от нормативните актове документация, осъществява се контрол по спазването на нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа, изпълняват се и произтичащите от това задължения на преките ръководители, преподаватели и служители. Спазват се изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и на актуалните наредби и правилници за осигуряване на безопасност.

В изпълнение ангажиментите на ТУ–Габрово по Закона за здравословни и безопасни условия на труд през 2019 г. е извършено следното:

- Оформена е и се поддържа изискващата се от нормативните актове документация, необходима за контрол по спазване на нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа. Контролира се и изпълнението на задълженията на ръководителите, преподавателите и служителите.
- Осигурено е обслужване от външна служба по трудова медицина – ИКОНОМИКС-М ЕООД, гр. Севлиево.
- Успешно работи Комитетът по условия на труд, включващ в състава си представители на работодателя и на преподавателите и служителите в Университета.
- Лицата, провеждащи начален инструктаж, са преминали обучение съгласно Наредба РД-07-2.
- Преподавателите и служителите, които обслужват машините и съоръженията, притежават необходимата квалификация и правоспособност. През месец март в ЦСДК при ТУ–Габрово е проведено обучение на лицата, за които се изисква да притежават квалификационна група по електробезопасност.
- Съоръженията с повишена опасност са заведени на технически надзор, изправни са и са изпитани в сроковете, указани в съответните за това наредби. Осигурени са с ревизионни книги.

7.1.4. Социална политика

Социалната политика на ТУ–Габрово през 2019 г. цели изграждане на стабилно партньорство и диалог със синдикалните организации и академичната общност при решаването на трудови и социални въпроси, въвеждане на механизми за повишаване на мотивацията и трудовото възнаграждение на преподавателите и служителите в съответствие с ефективността и качеството на извършваната от тях работа, както и осигуряване на добри условия за труд, места за отдих, медицинско обслужване, сигурност и чистота. В резултат на конструктивните взаимоотношения и работа с ръководствата на трите синдикални организации на територията на ТУ–Габрово в сферата на социалната политика през периода е извършено следното:

- Проведени са три заседания на Комисията за социално подпомагане, като е удовлетворена една молба за настаняване в стая на ведомствения жилищен фонд към УК6 и е подпомогнат един служител с парична помощ.
- Извършени са необходимите дейности за поддържане на материалната база на почивните бази „Потока” и в село Младен, управлявани от ТУ–Габрово.

7.1.5. Взаимодействие с институции

При изпълнение на преките си задължения административно-стопанското направление в ТУ–Габрово кореспондира компетентно и коректно с Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Агенцията за енергийна ефективност, ОД „Главна инспекция по труда”, ОД „Полиция”, РС „Пожарна безопасност и защита на населението”, ОД „Гражданска защита”, Областен Управител, Община Габрово и др.

7.2. Стопанска дейност

Стопанската дейност на ТУ–Габрово включва управление на собствеността и управление на разходите.

7.2.1. Управление на собствеността

7.2.1.1. Управление на собствеността, извън необходимата за учебния процес

Към месец декември 2019 г. с договори за наем са 8 обекта, собственост на ТУ–Габрово. Приходите от наемни договори за 2019 г. и сравнителната оценка с предходни години са представени в Таблица 7.2.

Приходите от нощувки в хотелската част на УК6, почивните бази на ТУ–Габрово, както и възможност за сравнителна оценка с предходни години са представени в Таблица 7.3.

Таблица 7.2. Приходи от наеми по договори, лв.

№	Показатели	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
1.	Приходи от наеми	109 581	113 127	108 797	107 651
1.1.	Приходи от наеми на търговски обекти	40775	38514	41295	46766
1.2.	Приходи от наеми на студентски общежития	63966	70214	64262	58683
1.3.	Приходи от наеми на ведомствени жилища	4840	4399	3240	2182

Таблица 7.3. Приходи от наеми и нощувки, лв.

№	Обект	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
1.	Хотел УК6	48107	45291	47565	46305
2.	Студентско общежитие УК6	9720	12995	13290	12250
3.	База „Потока”	5690	5230	6 804	6660
4.	База с. Младен				
5.	УчКЦ				

7.2.1.2. Поддържане на материалната база

Поддържането на материалната база включва дейности по основни и текущи ремонти на сградния фонд, хигиенизиране на помещения, облагородяване на прилежащите територии – паркинги и зелени площи.

През 2019 г. са извършени основни и текущи ремонти, свързани с: ремонт на покриви; отводняване от природни води на помещения, стени и основи на сгради; ремонти за отстраняване на загуби при енергоносители; ремонти, свързани с осветлението на сградите.

Основните и текущите ремонти са възложени за изпълнение от външни фирми, предложили икономически най-изгодна оферта на проведените от ТУ–Габрово обществени поръчки и покани. Тези ремонти в учебните корпуси са насочени за обновяване на сградния фонд, прилежащите територии, учебните помещения и общо поддържане на материалната база. По количествени и стойностни параметри те са представени в Таблица 7.4.

Технически университет - Габрово е водеща организация по проект BG05M2OP001-1.002-0023 Център за компетентност „Интелигентни мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. В обхвата на проекта са заложили преустройство и строителство в три подобекта на територията на Университета – сграда Вила 2, лаборатория 1013 на УК1 и хале на УК5. Общата стойност на инвестираните средства за проектиране,

строителен надзор и изпълнение на строително-монтажните работи (СМР) възлиза на 1 883 602 лева.

Таблица 7.4. Реконструкция и модернизация на сградния фонд

Основни и текущи ремонти	
Обзавеждане с нови мебели на 67 броя стаи в хотел към УК6 (легла - 155 бр.; бюра - 155 бр.; гардероб - 80 бр.; шкафове - 5 бр.; столове - 155 бр.)	49288 лв.
Ремонтни дейности в Студентско общежитие УК6: подмяна на дървените врати на баните с алуминиеви врати за 150 стаи, измазване и боядисване; боядисване на коридори; изкърпване на стени, шпакловка и боядисване с латекс в 15 бр. стаи.	59747 лв.
Ремонтни дейности в Хотел към УК6: изкърпване на стени, шпакловка и боядисване с латекс в 25 стаи; поставяне на нови первази и боядисване на врати в 12 стаи; ВиК ремонтни дейности в бани (подмяна на кранове; подмяна на тоалетни казанчета с нови; подмяна на гъвкави връзки и сифони).	5400 лв.
Ремонтни дейности УК2: - асфалтиране на баскетболно игрище към УК2 на ТУ-Габрово; - подмяна на дървени и метални врати с алуминиеви.	36191 лв. 1300 лв.
Ремонтни дейности УК3: ремонт на част от покрива на УК3 - Ректорат (високо тяло) - полагане на нова хидроизолация.	11561 лв.
ОБЩО	163 487 лв.

Технически университет - Габрово е партньор в два проекта:

- Проект BG05M2OP001-1.001-0008 „Национален център по мехатроника и чисти технологии”, Процедура „Изграждане и развитие на центрове за върхови постижения“, Компонент „Мехатроника и чисти технологии“. Средствата за финансиране на проекта са осигурени по Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие.

- Проект BG05M2OP001-1.002-0006 „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска” (Quasar)”, Грантова схема: BG05M2OP001-1.002 „Изграждане и развитие на центрове за компетентност“, финансирана по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020 г., Компонент: „Информатика и информационни и комуникационни технологии“.

В обхвата на тези два проекта е изграждането на „Научноизследователски комплекс - лаборатории, зали, складове”, финансиран от бюджета на Технически университет – Габрово. Заложени са преустройство и строителство в сграда Вила 1 на територията на Университета. Общата стойност на инвестираните средства за проектиране, строителен надзор и изпълнение на строително-монтажни работи възлиза на 274 440 лв.

Завършването на заложените СМР по тези проекти е предвидено да стане в края на месец март 2020 г.

Текущото поддържане и обновяване на сградния фонд на Университета се извършва и от работниците, назначени по поддръжка, от електроинженерите, машинните инженери и майсторите научна апаратура, назначени в катедрите на Университета.

През целия отчетен период и основно по време на ваканциите, след предварително систематизиране по степен на необходимост и разход на средства, са извършени ремонтни дейности във всички учебни корпуси и бази на Университета, както следва:

- ремонт, почистване и възстановяване на покриви за УК1, УК2, УК2А, УБ, УК5, УК6, централен склад, учебни халета, сградите на комплекс Вили, база „Потока”;

- ремонти в учебните корпуси, свързани с отстраняване на повреди и аварии на ВиК инсталациите, санитарните помещения, отоплителната система, подмяна на радиатори;

- ремонти, свързани с електроинсталациите, осветление, ел. табла, ел. контакти, ел. машини и съоръжения;

- строително-монтажни ремонти, свързани с: боядисване на кабинети, зали и лаборатории; възстановяване и почистване на шахти, отводнителни канали и водосточни тръби; зидаро-измазване на фуги, стени, възстановяване на фаянс, тротоари и подпорни стени;

- целогодишно поддържане – почистване на прилежащите територии и на зелените площи към всички учебни корпуси и сгради на Университета.

Поддържането на хигиената в корпусите се извършва от 21 чистачки през 2019 г. Вложени са хигиенни материали и инвентар на обща стойност 18000 лева (Таблица 7.6).

7.2.1.3. Опазване на собствеността

Опазването на собствеността от външни и други нерегламентирани посегателства се осъществява чрез монтираната сигнално-охранителна техника и договор за охрана чрез СОТ с фирма СОТ-ЕООД, град София. За осъществяване на пропускателния режим в сградите са назначени 13 служители, изпълняващи длъжността портиер.

С пожароизвестителни системи (ПИС) са осигурени Университетска библиотека и учебни корпуси УК1, УК2, УК2А и УК5.

С цел противопожарна превенция и изпълнение на изискванията на нормативната база, с вътрешни заповеди и подписани договори ежегодно се осигурява надзорът на съоръженията с повишена опасност, сигурността на мълниезащитата на корпусите, изправността на електрическите уреди и електрическите контакти, годността на пожарогасителите, изправността на пожарните кранове и асансьорните уредби.

В изпълнение чл.12 (1) на ЗДС задължително ежегодно се застрахова застроената публична държавна собственост на ТУ–Габрово.

В сградите на ТУ-Габрово – Университетска библиотека, УК1, УК2, УК2А, УК3-каса, УК5 и УК6, с цел опазване на имуществото са изградени и се поддържат от служители на Университета сигнално охранителни системи (СОС).

Сравнение на направените разходи с предходни години по позиции е представено в Таблица 7.5.

Таблица 7.5. Разходи по опазване на собствеността, лв.

№	Показатели	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
1.	Охрана на ТУ-Габрово (охрана на учебни корпуси и сграда на общежитие към УК6)	130 698	142 546	71273 (до месец юни 2018 г.)	3994 (охрана чрез СОТ)
2.	Абонамент, поддръжка и ремонт ПИС	84 лв./мес.	120 лв./мес.	120 лв./мес.	120 лв./мес.
3.	Ремонт и презареждане на пожарогасители	2729	1658 лв.	1456	2775
4.	Годишно обслужване на вътрешни пожарни кранове, шлангове и пожарни касети	-	621	496	496
5.	Абонаментна поддръжка и ремонт на асансьорни уредби	160 лв./мес. за 3 бр. АУ	220 лв./мес. за 4 бр. АУ	220 лв./мес. за 4 бр. АУ	220 лв./мес. за 4 бр. АУ
6.	Технически надзор на СПО	600	600	600	780
7.	Измерване на газови емисии, изпускани в атмосферата	Няма измерване	Няма измерване	Няма измерване	Няма измерване

Таблица 7.5

8.	Дезинфекция и дератизация – ДДД обеззаразяване на обекти:	2503	2396	2641	1969
	- Абонаментна поддръжка	778	778	778	864
	- Допълнителни дейности по дезинфекции	1725	1618	1863	1105
9.	Застраховка публична държавна собственост	10911	10799	10799	6996
10	Абонаментно техническо обслужване на газови съоръжения	1620	1620	1620	1620
11.	Абонаментно поддържане на зелени прилежащи площи към УК1, УК2, УК3, УБ, УК6 и Вили	15600 (УК2, УК3, УБ и УК6)	26352 (УК1, УК2, УК3, УБ и УК6)	35880 (УК1, УК2, УК3, УБ, УК6 и Вили)	12600 лв. (УК1, УК2, УК3, УБ, УК6 и Вили)

7.2.2. Управление на разходите

При изразходването на средствата за административни и стопански разходи в Университета се спазват разпоредбите на Закона за държавния бюджет, действащото законодателство за управление на собствеността и Системата за финансово управление и контрол.

С действащите вътрешни правила и заповеди ръководството на Университета се стреми да минимизира рисковете от разхищения на материали, енергоносители – ток и горива, на вода и телефони, като се използва икономично и ефективно ограниченият паричен ресурс.

Справка за направените разходи по вид и стойност е представена в Таблица 7.6.

Таблица 7.6. Справка за разходите, лв.

Вид на разхода	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Електрическа енергия	121 748	102 534	127 797	91832
Гориво за отопление	Газ 103 164	Газ 114 563	Газ 121 590	146 693
Топлоенергия УК3 и УБ	26500	28137	26314	-
Вода	56605	50369	44681	37128
Телефонни разходи	20021	20012	16073	9289
Хигиенни, почистващи препарати и консумативи	13509	15667	15050	18086
Пране бельо – хотел и почивни бази	5485	4073	4101	5207

8. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

Изпълнението на бюджета на Технически университет – Габрово към четвъртото тримесечие на 2019 г. се осъществява чрез изпълнението на бюджета на УЦНИТ и бюджета на първостепенния разпоредител – ТУ–Габрово.

Отчетът за изпълнение на бюджета към 31.12.2019 г. включва:

- Сборен отчет за касовото изпълнение на бюджета на ТУ–Габрово;
- Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз (ЕС);
- Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства;
- Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства.

Консолидираният бюджет на ТУ-Габрово е приет и утвърден от Академичния съвет с Протокол №4/18.01.2019 г. Към четвъртото тримесечие на 2019 г. настъпилите промени в бюджета на ТУ-Габрово се дължат на извършена промяна в бюджета от първостепенния разпоредител – МОН, на основание чл. 112, ал. 1 и 3 от ЗПФ с увеличение на субсидията за издръжка на обучението. Общата рамка на бюджета е увеличена с корекциите от МОН с общ размер 247 043 лева, получени трансфери от МОН за провеждане на квалификационни курсове и педагогически практики, получени трансфери от МТСП по програми и мерки от Националния план за действие на заетостта, получени трансфери от Българска академия на науките (БАН) за изпълнение на проект, финансиран от Националния фонд „Научни изследвания”, получени трансфери от Технически университет – София (ТУ-София), получени трансфери от МОН за минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт. Другите корекции в бюджета на ТУ-Габрово към 31.12.2019 г. са вътрешно компенсирани размествания, утвърдени от АС на заседанията на 11.04.2019 г., 14.05.201 г., 02.07.2019 г., 29.10.2019 г. и 28.11.2019 г.

8.1. Изпълнение на приходната част на бюджета

Приходната част на бюджета е изпълнена в размер на 8 043 087 лева, представляващи 101,4% от годишния план.

Изпълнението на собствените приходи е в размер на 2 298 413, което представлява 105,4% от годишния план. Приходите от такси на студенти и докторанти за обучение са в размер на 1 845 184 лева, приходите от наеми на имущество са в размер на 114 431 лева, което е 95,7% спрямо годишния план, приходите от такси на Центъра за следдипломна квалификация са в размер на 104 972 лв. Относителният дял на собствените приходи в общия обем на приходите за 2019 г. е 28,6%.

Получената субсидия от МОН е в размер на 5 800 355 лева, в т.ч. трансфери за поети осигурителни вноски и данъци - 2 048 589 лева, което представлява 100% изпълнение спрямо годишния план. Получени са трансфери от МОН, ТУ-София и БАН в размер на 38536 лева, отчетени по §§ 61-01. Получени са трансфери от МТСП – 13292 лева за заетост за хора с увреждания, отчетени по §§ 61-05. Предоставени са трансфери от бюджета на ТУ-Габрово за изпълнение на проекти – (-107 509) лева, отчетени по §§ 62-02. Относителният дял на субсидията и трансферите в общия обем на приходите за 2019 г. е 71,4%.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от Европейския съюз в размер на (-) 343 388 лева;
- суми по разчети между бюджетни сметки и фондове за поети осигурителни вноски и данъци в размер на (+) 32 068 лева;
- друго финансиране, отчетено по § 93 00 в размер на (+) 451 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в началото на годината в размер на 3 382 378 лева;
- наличности на средства по банкови левови и валутни сметки в края на годината в размер на 2 977 320 лева.

8.2. Изпълнение на разходната част на бюджета

За финансиране на дейността на Университета и неговия разпоредител с бюджет УЦНИТ към четвъртото тримесечие на 2019 г. са изразходвани общо 8 137 276 лева, което представлява 72,9% от годишния план на разходите. Разпределението по групи разходи е както следва:

- Разходи за персонал – 5 226 641 лева, което представлява 80,1% от утвърдения годишен план.
- Разходи за задължителни осигурителни вноски, дължими от Работодателя – 922 645 лева, което представлява 79,8% от утвърдения годишен план.

- Разходи за издръжка – 1 213 611 лева, което представлява 68,4% от утвърдения годишен план.
- Разходи за стипендии на студенти и докторанти – 634 253 лева, което представлява 56,8% от утвърдения годишен план.
- Разходи за основен ремонт и придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи – 89516 лева, което представлява 16,8% от утвърдения годишен план.
- Други разходи (платени данъци и такси и членски внос) - 50310 лева, което представлява 75% от утвърдения годишен план.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите към края на 2019 г имат разходите за персонал – 64,2% и разходите за издръжка – 14,9%.

Към четвъртото тримесечие на 2019 г. разходите за Студентския съвет на ТУ-Габрово са в размер на 8586 лева, което представлява 46,5% от планирания 1% от събраните такси за обучение.

Изпълнението на разходите по утвърдения лимит за представителни разходи на Ректора е в размер на 5417 лева, което представлява 27,1% от гласувания от АС лимит – 20000 лева.

Посочените разходи в отчета за касовото изпълнение на бюджета са обезпечили дейността на Университета при следните натурални показатели:

- Средна щатна численост на персонала – 304 бройки.
- Средно приравнен брой студенти в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 2450.
- Брой леглодни в студентските общежития в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 28977.
- Брой хранодни в студентските столове в ТУ-Габрово и ТК-Ловеч – 11536.

Разпределението на разходите по функции е, както следва:

- Функция „Общи държавни служби“, група В „Наука“ – 15870 лева
- Функция „Образование“ – 8 108 115 лева.
- Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“ – 13291 лева.

8.3. Отчет за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

Към четвъртото тримесечие на 2019 г. в ТУ-Габрово са изпълнявани 3 проекта, финансирани от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, и 3 проекта по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

8.3.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

Приходната част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз се формира от получени трансфери от Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ за финансиране на дейностите по изпълнение на отделните проекти, предоставени от партньори средства и заемообразно предоставени средства от бюджета на ТУ-Габрово. Приходите са в размер на 4 742 557 лева, отчетени в §§ 6300 „Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)“, 67457 лева, отчетени в §§ 6200 „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)“ и 9018 лв., отчетени в §§ 47-43 „Получени чрез нефинансови предприятия текущи трансфери от КФП по международни и други програми“.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от Европейския съюз в размер на (+) 41 990 лева.

8.3.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за средства от Кохезионния и структурните фондове на Европейския съюз

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 4 861 022 лева. Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

- Персонал – 253 200 лева.
- Задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя – 36893 лева.
- Издръжка – 15895 лева.
- Разходи за основен ремонт и придобиване на ДА – 4 553 471 лева.

Най-голям относителен дял от общия обем на разходите имат разходите за основен ремонт и придобиване на ДА – 93,7%.

8.4. Отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

Към 31.12.2019 г. е изготвен отделен отчет за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства.

За периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. в ТУ-Габрово са изпълнявани 7 проекта, финансирани от Европейския съюз.

8.4.1. Приходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

Приходите в този отчет са формирани от получени от партньори от чужбина средства за изпълнение на проектите в размер на 38873 лева, отчетени в §§ 4600 „Помощи и дарения от чужбина“ и в §§ 4700 „Получени чрез небюджетни предприятия средства от КФП по международни и други програми“, предоставени заемообразно средства от бюджета на ТУ-Габрово в размер на 40052 лв. отчетени в §§ 6200 „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)“, получени трансфери в размер на 158 610 лв., отчетени в §§ 6300 „Трансфери между сметки за средствата от ЕС (нето)“.

Финансирането на дефицита включва:

- събрани средства и извършени плащания от/за сметки за средства от Европейския съюз в размер на (+) 301 398 лева.

8.4.2. Разходна част на отчета за касовото изпълнение на сметките за други европейски средства

За финансиране на дейностите по изпълнението на проектите са изразходвани средства в размер на 516 128 лева. Тяхното разпределение по видове разходи е, както следва:

- Персонал – 89598 лева.
- Задължителни осигурителни вноски за сметка на работодателя – 11681 лева.
- Текуща издръжка – 63979 лева.
- Трансфери от средства на Европейския съюз – 342 806 лева.
- Разходи за основен ремонт и придобиване на ДА – 8064 лева.

Най-голям относителен дял в общия обем на разходите имат разходите за предоставени трансфери за партньори – 66,4% и разходите за персонал – 17,4%.

8.5. Отчет за касовото изпълнение на сметките за чужди средства

През периода 01.01.2019 г.– 31.12.2019 г. са събрани средства за гаранции и депозити в размер на 44350 лева.

Наличните средства по банковата набирателна сметка в ТУ-Габрово в началото на периода са 68586 лева, а в края на периода -112 936 лева.

8.6. Анализ и информация за изменението на начислените ангажименти за разходи и възникналите нови задължения за разходи за периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г.

В началото на периода наличните поети ангажименти в ТУ-Габрово са в размер на 1 868 110 лева, в т.ч. 483 216 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“, разпределени, както следва:

- налични поети ангажименти за текущи разходи – 1 430 439 лева, в т.ч. 45545 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- налични поети ангажименти за капиталови разходи - 0 лева;
- налични поети ангажименти за помощи и трансфери на домакинствата – 8840 лева, в т.ч. 8840 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- налични поети ангажименти за субсидии и капиталови трансфери – 428 831 лева, в т.ч. 428 831 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“.

За сравнение в началото на 2018 г. наличните поети ангажименти за разходи са били в размер на 1 681 128 лева. Изменението в посока увеличение на размера на наличните поети ангажименти за разходи е незначително и се дължи на изпълнение на оперативни дейности в ТУ-Габрово.

За периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. са възникнали нови ангажименти за разходи в размер на 9 381 254 лева, разпределени, както следва:

- възникнали нови ангажименти за текущи разходи – 1 778 555 лева, в т.ч. 34365 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- възникнали нови ангажименти за капиталови разходи – 6 829 339 лева, в т.ч. 6 537 710 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- възникнали нови ангажименти за помощи и трансфери за домакинствата в размер на 773 360 лева, в т.ч. 124 598 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- възникнали нови ангажименти за субсидии и капиталови трансфери – 0 лева.

От представените данни се вижда, че най-голямо увеличение има във възникналите нови ангажименти за капиталови разходи и то в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“. Това се дължи на изпълнението на три договора, финансирани от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, за нуждите на които са сключени договори за доставка на оборудвани и изпълнение на СМР.

За периода 01.01.2019 г. – 31.12.2019 г. реализираните ангажименти за разходи са в размер на 6 955 851 лева, в т.ч. 4 985 139 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“, разпределени, както следва:

- реализирани ангажименти за текущи разходи – 1 308 732 лева, в т.ч. 80799 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- реализирани ангажименти за капиталови разходи – 4 655 551 лева, в т.ч. 4 561 534 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- реализирани ангажименти за помощи и трансфери за домакинствата в размер на 771 688 лева, в т.ч. 122 926 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“;
- реализирани ангажименти за субсидии и капиталови трансфери – 219 880 лева, в т.ч. 219 880 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“.

Както в раздела възникнали нови ангажименти за разходи, тук най-голям ръст имат реализираните ангажименти за капиталови разходи, което се дължи на сключените и изпълнени договори за доставки на оборудване, свързани с изпълнението на проектите, финансирани от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

Към четвъртото тримесечие на 2019 година са прехвърлени ангажименти от отчетна група „Бюджет“ в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“ в размер на 30406 лева за текущи разходи, получени са от МОН прехвърлени ангажименти в размер на 27934 лева за текущи разходи и 5375 лева за капиталови разходи.

За същия период са извършени корекции в обема на наличните ангажименти в посока намаляване в размер на 139 170 лева, в т.ч. 4785 лева в отчетна група „Сметки за средства от ЕС“.

Увеличението на наличните ангажименти в края на отчетния период се дължи на възникнали, но все още нереализирани ангажименти при изпълнение на проекти, финансирани от Европейския съюз, през 2019 г.

Задълженията за разходи към доставчици към 31.12.2019 г. в Технически университет – Габрово са 9000 лева, което е 18% от утвърдения с чл. 54 от Закона за държавния бюджет на Република България показател – 50 000 лева.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите, постигнати през 2019 г., са положителни и отговарят на основните задачи, заложи в Мандатната програма на Технически университет – Габрово за периода 2015 – 2019 година.

- *Учебната дейност е организирана и проведена в съответствие със Закона за висшето образование, Правилника за дейността на Технически университет – Габрово, Правилника за организация на учебната дейност, Правилника за натрупване и трансфер на кредити, Правилника за приемане и обучение на докторанти в ТУ–Габрово и решенията на Академичния съвет.*
- *Организирана е и е проведена активна кандидатстудентска кампания, в резултат на което държавният план-прием на студенти в ОКС „бакалавър” е изпълнен 102,4% за редовна форма на обучение и 89,8% - за задочна форма. Изпълнението на план-приема за ОКС „магистър” е 102,13% за редовна форма на обучение и 100% - за задочна форма.*
- *Бизнес-ориентираното обучение се утвърди като ефективна форма на организация на учебния процес, която съчетава теоретично обучение в Университета и практическо обучение във фирмите, гарантира успешна реализация на студентите и намира подкрепа сред работодателите в страната. През учебната 2018/2019 година 176 студенти от факултети „Машиностроене и уредостроене“ и „Електротехника и електроника“ се обучават при тази форма на организация на учебния процес.*
- *В съответствие с потребностите на бизнеса от специалисти с определена квалификация са разкрити пет нови специалности за обучение на студенти в ОКС „бакалавър” - „Автоматика, роботика и компютърни управляващи системи”, „Промислена и автомобилна електроника“, „Софтуерно и компютърно инженерство“, „Компютърен дизайн” и „Техническа безопасност”. Преименувана е специалност „Отоплителна, вентилационна, климатична и газова техника”, ОКС „бакалавър“ в специалност „Индустриални топлинни и газови системи”. За тези специалности е разработена и приета нова учебна документация (квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми).*
- *Приета е нова учебна документация (квалификационни характеристики и учебни планове) на специалности „Социална работа и европейски политики“, „Мениджмънт на индустриалното предприятие” и „Иновационен и инвестиционен мениджмънт в индустрията”, ОКС „магистър”. Актуализирани са учебните планове на специалности „Технология на материалите и материалознание”, ОКС „бакалавър”, „Стопанско управление”, ОКС „магистър”, магистърски програми „Управление на човешките ресурси” и „Управление на бизнеса”, за завършили с професионална квалификация „професионален бакалавър по...“ и „Стопанско управление”, ОКС „магистър”, магистърска програма „Управление на проекти”, дистанционна форма на обучение.*
- *Създадени са условия за привличане и обучение на чуждестранни студенти. Подписано е споразумение за съвместно обучение и издаване на двойни дипломи за ОКС „бакалавър” между Технически университет – Габрово и Университета по приложни науки - Шмалкалден, Германия по специалности „Мехатроника“ и*

„Компютърни технологии в машиностроенето“ от факултет „Машиностроене и уредостроене“ на ТУ–Габрово. Приета е учебна документация на специалност „Индуриален мениджмънт – иновации и бизнес развитие“, ОКС „магистър“, за съвместно обучение на английски език с Университета по приложни науки в Митвайда – Германия. Съветът за висше образование на Турция (ЙОК) излезе с решение за признаване на дипломите за висше образование, издадени от ТУ-Габрово.

- *Научните изследвания, финансирани със средства от държавния бюджет, са организирани и проведени в съответствие с изискванията на Министерството на образованието и науката. Реализирани са 26 научноизследователски проекта, резултатите от които са отразени в 233 научни публикации, от които 181 - в научни списания, симпозиуми и конференции в страната и 52 - в чужбина. Съвместната научна работа на преподаватели, студенти и докторанти при реализиране на тези проекти е отразена в Студентската научна сесия, по време на която са изнесени 60 доклада в три научни направления.*
- *Академичният състав и докторантите участват в разработването на научноизследователски проекти, финансирани от Националния фонд „Научни изследвания“, в партньорство с други висши училища и Българска академия на науките. Изпълняват се три научноизследователски проекта - „Изследване на архитектури, модели и методи за автономен мениджмънт в интернет на бъдещето“, „Нов неразрушителен метод за изследване на повърхността в полупроводникови структури“ и „Изследване и разработване на нови методи и технологии за измерване на геометричните параметри на голямо-габаритни детайли и съоръжения“.*
- *Технически университет – Габрово участва в четири проекта по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, като в един от тях (Център за компетентност „Интелигентни мехатронни еко- и енергоспестяващи системи и технологии“) е водеща организация, а в други три („Национален център по мехатроника и чисти технологии“, Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска“ (QUASAR) и Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни“) е партньор.*
- *Публикационната дейност на академичния състав е на добро ниво. Отпечатани са 206 статии и доклада, от които 26 статии в международни списания, 15 статии в списания с импакт-фактор и 53 доклада, реферирани в Scopus. Издадени са два броя на списание „Известия на Технически университет – Габрово“. Общият брой на цитиранията на научните трудове на преподавателите от ТУ-Габрово е 274, от които 173 – в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus или в Web of Science. Регистрирани са 1 патент и 2 полезни модела с изобретатели - преподаватели от ТУ-Габрово.*
- *На много добро ниво протече Международната научна конференция УНИТЕХ’19, по време на която в 15 секции са представени 208 доклада - 82 на чуждестранни участници, 65 на участници от университети и научни организации от страната и 61 на участници от ТУ-Габрово.*
- *Технически университет – Габрово разполага с академичен състав на основен трудов договор, който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и осигурява качеството на учебния процес и научно-изследователската дейност.*
- *В Технически университет – Габрово са осигурени условия за развитие на академичния състав по реда на Закона за развитието на академичния състав в*

Република България и Правилника по прилагането му в ТУ–Габрово. През 2019 г. двама преподаватели успешно са защитили дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, един преподавател е придобил академичната длъжност „професор”, 2 преподаватели - академичната длъжност „доцент“ и 8 – академичната длъжност „главен асистент“.

- *Успешно се развива сътрудничеството с висшите училища, с които ТУ–Габрово е в договорни отношения, като се съчетава с възможностите, предоставяни от програмите на Европейския съюз. Университетът има двустранни рамкови договори с 85 висши училища.*
- *Условия за приобщаване на ТУ–Габрово към Европейското образователно и научноизследователско пространство създава участието на преподавателския състав в образователни и научноизследователски проекти, финансирани по програми на Европейския съюз и по оперативните програми. През 2019 г. са разработвани 14 проекта, финансирани по програма „Еразъм+”, програма „Хоризонт 2020“, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.*
- *Активно се реализират дейностите, свързани с мобилност на студенти, преподаватели и преподавателски състав по програма „Еразъм+” в рамките на подписаните 83 споразумения за двустранно сътрудничество с партньорски университети от програмни страни.*
- *Технически университет – Габрово осигурява участието на академичния състав в международни научни форуми, с което се създават добри условия за публикуване в чужбина, както и за установяване на нови професионални контакти.*
- *Материално-техническата база за учебния процес и научните изследвания непрекъснато се развива и обогатява със специализирано оборудване, компютърна и измервателна техника.*
- *Непрекъснато се усъвършенства информационната база за обучение и изследователска дейност. Университетската библиотека се развива като съвременна институция с модерна информационна система. Университетската компютърна мрежа, Университетската информационна система и автоматизираната деловодна система гарантират качествено изпълнение на дейностите в образователната и научноизследователската сфера.*
- *Актуализирани са и са приети основни вътрешно-нормативни документи, необходими за ефективното управление и функциониране на ТУ–Габрово.*
- *Дейностите, свързани с програмна акредитация на професионални направления и докторски програми и следакредитационно наблюдение и контрол, са извършвани в съответствие с критериалните системи на НАОА, при спазване на Закона за висшето образование и Правилника за дейността на НАОА.*
- *Технически университет – Габрово получи програмна акредитация на професионални направления 5.1 Машинно инженерство и 5.6 Материали и материалознание с общи оценки по критериите съответно 9,23 и 9,07 и срок на валидност на акредитацията – шест години. Успешно приключиха процедурите за програмна акредитация на докторски програми „Хидравлични и пневматични задвижващи системи” и „Промислена топлотехника” с общи оценки по критериите 8,78 и 9,07 и срок на валидност на акредитацията - съответно пет и шест години.*
- *Развива се и се усъвършенства Системата за управление на качеството, която е сертифицирана по стандарт ISO 9001:2015 до 11.09.2022 г.*

